

**MINISTERUL MEDIULUI ȘI DEZVOLTĂRII DURABILE
AUTORITATEA DE MANAGEMENT PENTRU PROGRAMUL OPERAȚIONAL
SECTORIAL “MEDIU”**

GHIDUL SOLICITANTULUI

Axa Prioritară 2 - POS Mediu

***“Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și
reabilitarea siturilor contaminate istoric”***

Domeniul Major de Intervenție 1

***“Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor
și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor”***

Ianuarie 2008

Cuprins:

Introducere

Definiții și abrevieri

I. Informații generale

I. 1 Programul Operațional Sectorial de Mediu 2007 – 2013

I. 2 Descrierea Axei Prioritare 2, Domeniul Major de Intervenție – **“Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor”**

I. 2.1 Cadrul general

I. 2.2 Strategia de finanțare

I. 2.3 Alocarea financiară

I. 2.4 Cadrul legislativ

II. Reguli privind pregătirea și evaluarea proiectelor

II. 1. Reguli privind pregătirea proiectelor

II. 2. Reguli privind evaluarea proiectelor

II. 2.1 Criterii de eligibilitate a solicitantului și a proiectelor

II.2.1.1 Eligibilitatea solicitantului

II.2.1.2 Eligibilitatea proiectelor

II.2.2 Criterii de evaluare a proiectelor

II.2.3 Reguli de eligibilitate a cheltuielilor

II.3 Instrucțiuni de completare și depunere a cererii de finanțare

II.3.1 Completarea cererii de finanțare

II.3.2 Depunerea cererii de finanțare

III. Procedura de evaluare a cererilor de finanțare

III.1 Verificarea administrativă a cererilor de finanțare

III.2 Verificarea eligibilității cererilor de finanțare

III.3 Evaluarea proiectelor

IV. Informații privind finanțarea și implementarea proiectelor

ANEXE

Anexa 1. Formularul Cererii de finanțare

Anexa 2 Fișa de control a Cererii de finanțare (pentru solicitant)

Anexa 3 Lista cheltuielilor eligibile aferente axei prioritare 2

Anexa 4. Listă indicativă a proiectelor

Anexa 5. Declarații

Introducere

Prezentul ghid a fost elaborat de Autoritatea de Management pentru POS Mediu pentru a veni în sprijinul solicitanților care doresc să obțină finanțare pentru proiecte de investiții în sectorul deșeurilor.

Ghidul furnizează informații utile cu privire la eligibilitatea solicitanților, a proiectelor, modul de completare a cererilor de finanțare și a documentației necesare pentru proiect, precum și cu privire la procedura de selecție și aprobare a proiectelor. Ghidul a fost elaborat în corelare cu prevederile Programului Operațional Sectorial Mediu 2007 – 2013 și cu normele legislației comunitare și naționale privind asistența nerambursabilă acordată României de către Uniunea Europeană prin instrumentele structurale.

Fundamentul selecției proiectelor este reprezentat de Anexa 2 a POS Mediu – Lista orientativă a proiectelor majore pentru POS Mediu, în ordinea priorității conform Planului Național pentru Managementul Deșeurilor și Planurilor Regionale pentru Managementul Deșeurilor. Toate proiectele planificate sunt aprobate odată ce ating calitatea dorită. Selecția se va efectua luând în considerare programarea anuală în funcție de priorități.

Capitolul I al acestui ghid “Informații generale” cuprinde aspecte relevante cu privire la POS Mediu și Axa prioritară 2 – “ **Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric**”. Subliniem că prezentul document face referire numai la primul domeniu major de intervenție al acestei axe, și anume “**Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor**”.

Textul integral al POS Mediu poate fi consultat la adresa http://www.mmediu.ro/integrare/comp1/POSmediu/POS_Oficial_romana.pdf. Totodată, ghidul conține un set de definiții utile privind instrumentele structurale și sectorul de deșeurii, precum și o listă cu actele normative relevante.

Condițiile de accesare a finanțării sunt prezentate în capitolul II “Reguli privind pregătirea și evaluarea proiectelor”, iar procesul de evaluare este descris în capitolul III “Procedura de evaluare a cererilor de finanțare”. Capitolul IV „Informații privind finanțarea și implementarea proiectelor” detaliază aspectele privind finanțarea și implementarea proiectelor.

Ghidul mai conține în anexă formularul cererii de finanțare și instrucțiunile de completare a acestuia, precum și documentele ce trebuie anexate cererii în vederea evaluării proiectului.

***Se recomandă citirea cu atenție a acestui ghid înainte de completarea cererii de finanțare!
Pentru clarificări vă puteți adresa Autorității de Management pentru POS Mediu, Direcția Programare și Evaluare.***

Definiții și abrevieri

DEFINIȚII

Acquis comunitar – întreaga legislație primară și derivată, precum și ansamblul politicilor și instituțiilor create pentru a asigura aplicarea, respectarea și dezvoltarea corespunzătoare și continuă a acestei legislații

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară - asocierea intercomunitară, realizată în condițiile legii, între două sau mai multe unități administrativ-teritoriale limitrofe, reprezentate prin autoritățile administrației publice locale, în scopul înființării, dezvoltării, gestionării și/sau exploatării în comun a unor sisteme comunitare de utilități publice și al furnizării/prestării de servicii de utilități publice utilizatorilor pe raza teritorială a unităților administrativ-teritoriale asociate

Autoritatea de Audit – organism independent pe lângă Curtea de Conturi. înființat prin Legea nr. 200/2005 privind aprobarea OUG nr. 22/2005 pentru completarea Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, care realizează auditul de sistem, verificări pe bază de eșantion pentru FC, FEDR și FSE și declarații la finalizarea proiectelor.

Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale - este instituția căreia îi este încredințată coordonarea managementului și implementării Instrumentelor Structurale în România, asumându-și responsabilitățile atribuite „Autorității de Management pentru Cadrul de Sprijin Comunitar” conform Hotărârii de Guvern HG 128/2006, de modificare a HG 497/2004. ACIS este o instituție în cadrul Ministerului Finanțelor Publice. Sarcinile sale sunt de a sprijini programarea, dezvoltarea și implementarea Programelor Operaționale din cadrul CSNR pentru a asigura coordonarea și coerența în cadrul programelor și în legătură cu Programul de Dezvoltare Rurală și cu Programul Operațional pentru Piscicultură.

Autoritate de Management – structura din cadrul unei autorități publice centrale responsabilă pentru gestionarea unui program operațional. Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile este Autoritate de Management pentru Programul Operațional Sectorial de Mediu, conform prevederilor HG nr. 497/2004 cu modificările și completările ulterioare și ale HG 368/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile.

Autoritatea de Certificare și Plată – Structură organizatorică în cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor, responsabilă de certificarea sumelor cuprinse în declarațiile de cheltuieli transmise la Comisia Europeană și pentru primirea fondurilor transferate României din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune și asigurarea transferului acestora către beneficiari, precum și a sumelor de prefinanțare și cofinanțare aferente acestora din fonduri alocate de la bugetul de stat (vezi *Ordonanța nr. 29 din 2007 privind modul de alocare a instrumentelor structurale, a prefinanțării și a cofinanțării alocate de la bugetul de stat, inclusiv din Fondul național de dezvoltare, în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență*, art. 1 alin. (2) lit. C))

Aviz Natura 2000 - act tehnico-juridic emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care confirmă integrarea aspectelor privind protecția habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică în planul sau programul supus adoptării.

Axă prioritară – reprezintă o prioritate strategică dintr-un program operațional; cuprinde un grup de operațiuni legate între ele și având obiective specifice măsurabile. (vezi Regulamentul Consiliului nr.

1083 din 2006)
Beneficiar – entitatea (organismul, autoritatea, instituția) care inițiază și implementează proiectele aprobate spre finanțare în cadrul POS Mediu. (vezi <i>Ordonanța nr. 29/2007, art. 1</i>).
Cadrul Strategic Național de Referință - Documentul aprobat de Comisia Europeană, negociat în prealabil cu România, ca stat membru, în urma evaluării Planului național de dezvoltare. CNSR conține contribuția din instrumentele structurale și celelalte resurse financiare pentru realizarea priorităților și măsurilor conținute în Planul Național de Dezvoltare. Prevederile acestui document se implementează prin intermediul programelor operaționale (Hotărârea de Guvern nr. 497 din 2004 cu modificările și completările ulterioare)
Cerere de finanțare - Formularul completat de către Solicitant, în vederea obținerii finanțării prin Programul Operațional Sectorial Mediu.
Cheltuieli eligibile – Cheltuieli realizate de către un Beneficiar, aferente proiectelor finanțate în cadrul programelor operaționale, care pot fi finanțate atât din instrumente structurale, cât și din bugetul de stat și/sau contribuția proprie a Beneficiarului (vezi <i>Ordonanța nr. 29 din 2006, art. 1 alin. (2) lit. m</i>).
Cheltuieli neeligibile - Cheltuieli inerente realizării proiectelor finanțate din instrumentele structurale în cadrul programelor operaționale, care nu pot fi finanțate din instrumentele structurale, conform reglementărilor comunitare și naționale (vezi <i>Ordonanța nr. 29 din 2006, art. 1 alin. (2) lit. n</i>).
Contract de finanțare - Actul juridic cu titlu oneros, încheiat între Autoritatea de Management și Beneficiar, prin care se aprobă spre finanțare un proiect, în cadrul Programului Operațional Sectorial de Mediu 2007-2013.
Contractor - Persoana fizică sau juridică, de drept public sau privat, cu care Beneficiarul a încheiat contractul de execuție a unei lucrări, de furnizare a unor produse sau de prestare a unor servicii.
Evaluarea Impactului asupra Mediului - este o procedură prin care se evaluează potențialele efecte negative pe care un proiect, public sau privat, un plan sau program le poate avea asupra mediului prin natura, dimensiunea sau localizarea lui.
Fondul de Coeziune – este instrumentul financiar destinat finanțării proiectelor privind protecția mediului și rețelelor europene de transport.
Fonduri structurale – sunt instrumente financiare prin care Uniunea Europeană acționează pentru eliminarea disparităților economice și sociale între regiuni, în scopul realizării coeziunii economice și sociale. Fondurile structurale sunt Fondul European pentru Dezvoltare Regională și Fondul Social European.
Instrumente structurale – asistența financiară nerambursabilă primită de România, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, prin intermediul Fondului european de dezvoltare regională, Fondului social european și Fondului de Coeziune.
Nomenclatorul Unităților Statistice Teritoriale – clasează regiunile statelor membre în funcție de o serie de variabile socio-economice.

Obiectivul convergență – obiectivul finanțat din instrumente structurale, cu scopul creșterii convergenței statelor membre ale Uniunii Europene și a regiunilor mai puțin dezvoltate.

Organism Intermediar – structura care îndeplinește atribuții delegate de către Autoritatea de management vizavi de relația cu beneficiarii. Pentru POS Mediu, Organismele Intermediare sunt organizate la nivelul celor 8 regiuni de dezvoltare stabilite, ca unități fără personalitate juridică, finanțate integral din bugetul de stat și aflate în subordinea MMDD

Pre-finanțare – sumele transferate din bugetul de stat sau din instrumente structurale către un beneficiar, cu excepția celor din sectorul privat ori unei organizații neguvernamentale, pentru lichidarea angajamentelor de plată față de un contractor, în stadiul inițial de implementare a proiectelor, în baza unui contract de finanțare încheiat între beneficiar și Autoritatea de Management, în vederea asigurării derulării corespunzătoare a proiectelor

Program Operațional – document strategic de programare elaborat de Statul Membru și aprobat de Comisia Europeană, prin care este stabilită o strategie de dezvoltare sectorială sau regională printr-un set de priorități coerente

Reprezentantul legal al solicitantului - Persoana care are dreptul conform actelor de constituire să reprezinte organizația și să semneze în numele acesteia.

Sistemul Unic de Management al Informației - este un sistem informatic la scară națională, care furnizează informații cu privire la progresul implementării, atât la nivel de proiect cât și la nivel de program, pentru toate programele operaționale.

Temele orizontale și politicile europene - sunt priorități agreate la nivelul Statelor Membre ale Uniunii Europene, încorporate, sub diferite forme, în toate politicile Comunităților Europene. Acestea se referă la:

- Promovarea egalității de șanse și nondiscriminării
- Dezvoltarea durabilă, protecția și îmbunătățirea mediului înconjurător
- Tehnologia informației
- Achiziții publice

ABREVIERI

AA	Autoritatea de Audit
ACIS	Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale
ACP	Autoritatea de Certificare și Plată
ADI	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară
AM	Autoritate de Management
ANRMAP	Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice
ANRSC	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare
B	Beneficiari
CE	Comisia Europeană

CNSR	Cadrul Național Strategic de Referință
CSP	Comitetul de Selecție a Proiectelor
DLAF	Delegația OLAF în România
EIM	Evaluarea Impactului asupra Mediului
FEADR	Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală
FEDR	Fond European de Dezvoltare Regională
FC	Fondul de Coeziune
HG	Hotărârea Guvernului
IS	Instrumente Structurale
ISPA	Instrument pentru Politicile Structurale de Pre-Aderare
L	Lege
M	Milion
MEF	Ministerul Economiei și Finanțelor
MIRA	Ministerul Internelor și Reformei Administrative
MMDD	Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
NUTS	Nomenclatorul Unităților Statistice Teritoriale
OI	Organism Intermediar
OLAF	Biroul European Anti-Fraudă
OM	Ordin de Ministru
OUG	Ordonanța de Urgență a Guvernului
PHARE	Ajutor pentru reconstrucția economică a Poloniei și Ungariei
PO	Program Operațional
POS Mediu	Programul Operațional Sectorial de Mediu
SMIS	Sistem Unic de Management al Informației
TVA	Taxa pe Valoare Adăugată
UCVAP	Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice
VNA	Valoarea Netă Actualizată
UAT	Unitate Administrativ Teritorială
UE	Uniunea Europeană
UIP	Unitatea de Implementare a Proiectului

I. Informatii generale

I.1 POS Mediu

Programul Operațional Sectorial (POS) Mediu reprezintă documentul de programare Fondurilor Structurale și de Coeziune, care stabilește strategia de alocare a fondurilor europene în vederea dezvoltării sectorului de mediu în România, în perioada 2007-2013.

POS Mediu a fost elaborat de către Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (MMDD), în calitate de Autoritate de Management pentru acest program și în coordonarea Ministerului Economiei și Finanțelor, în calitate sa de coordonator al procesului de pregătire a României pentru accesarea Fondurilor Structurale și de Coeziune pentru perioada 2007-2013.

POS Mediu este unul dintre cele mai importante programe operaționale din punct de vedere al alocării financiare și reprezintă cea mai importantă sursă de finanțare pentru sectorul de mediu. Programul este finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul de Coeziune (FC) - cu o valoare de aproximativ 4,5 miliarde Euro, la care se adaugă cofinanțarea națională de aproximativ 1 miliard Euro.

Obiectivul global al POS Mediu vizează îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu și, în același timp, contribuie substanțial la îndeplinirea angajamentelor de aderare a României la UE cu privire la protecția mediului.

Totodată se are în vedere reducerea decalajului existent între Uniunea Europeană și România cu privire la infrastructura de mediu atât din punct de vedere cantitativ cât și calitativ. Aceasta ar trebui să se concretizeze în servicii publice eficiente, cu luarea în considerare a principiului dezvoltării durabile și a principiului “poluatorul plătește”.

Obiectivele specifice POS Mediu sunt:

1. **Îmbunătățirea calității și a accesului la infrastructura de apă și apă uzată, prin asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în majoritatea zonelor urbane până în 2015 și stabilirea structurilor regionale eficiente pentru managementul serviciilor de apă/apă uzată.**
2. **Dezvoltarea sistemelor durabile de management al deșeurilor prin îmbunătățirea managementului deșeurilor și reducerea numărului de zone poluate istoric în minimum 30 de județe până în 2015.**
3. **Reducerea impactului negativ asupra mediului și diminuarea schimbărilor climatice cauzate de sistemele de încălzire urbană în cele mai poluate localități până în 2015.**
4. **Protecția și îmbunătățirea biodiversității și a patrimoniului natural prin sprijinirea managementului ariilor protejate, inclusiv prin implementarea rețelei Natura 2000.**
5. **Reducerea riscului de producere a dezastrelor naturale cu efect asupra populației, prin implementarea măsurilor preventive în cele mai vulnerabile zone până în 2015.**

Realizarea acestor obiective va fi asigurată prin orientarea fondurilor alocate spre următoarele **Axe Prioritare**:

1. **Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată** (Total aproximativ 3,3 miliarde Euro, din care grant UE 2,8 miliarde Euro)

2. **Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric** (1,2 miliarde Euro, din care grant UE aproximativ un miliard Euro)
3. **Reabilitarea centralelor municipale de termoficare în vederea reducerii poluării** (458 milioane Euro, din care grant UE 229 milioane Euro)
4. **Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii** (215 milioane Euro, din care grant UE 172 milioane Euro)
5. **Dezvoltarea infrastructurii de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc** (329 milioane Euro, din care grant UE 270 milioane Euro)
6. **Asistența Tehnică** (174 milioane Euro, din care grant UE 130 milioane Euro).

Programul acoperă perioada 2007-2013, dar obiectivele sale urmăresc nevoile de dezvoltare ale României după anul 2013, prin punerea bazelor dezvoltării economice durabile. POS va contribui la îndeplinirea obligațiilor pe care România le are în sectorul de mediu, oferind oportunități de investiții în toate regiunile țării.

Sistemul de implementare

Pentru derularea și implementarea proiectelor finanțate prin POS Mediu, o serie de instituții au responsabilități clar definite, după cum urmează:

<p>Autoritatea de Management (AM) pentru POS Mediu este Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile. AM este organizată la nivel de direcție generală – Direcția Generală pentru Managementul Instrumentelor Structurale - conform HG 368/2007. AM coordonează și asigură managementul general al POS Mediu, elaborează proceduri de implementare, selectează proiectele, semnează contractele de finanțare, asigură măsuri de publicitate și informare pentru program, raportează stadiul implementării programului la CE, etc.</p>
<p>Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale (ACIS) este instituția responsabilă de coordonarea managementului și implementării Instrumentelor Structurale în România. ACIS își desfășoară activitatea în cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor. Responsabilitățile sale sunt de a coordona programarea, dezvoltarea și implementarea Programelor Operaționale din cadrul CNSR, pentru a asigura coordonarea și coerența dintre programe și de asemenea cu Programul de Dezvoltare Rurală și cu Programul Operațional pentru Pescuit.</p>
<p>Organismele Intermediare (OI) au fost înființate în fiecare din cele 8 regiuni de dezvoltare ale României (NUTS II). Ele vor îndeplini un rol important în implementarea POS la nivel regional acționând ca interfață între AM și beneficiari. AM a delegat Organismelor Intermediare (OI-uri) responsabilități cu privire la activități de programare, monitorizare, control și raportare pentru proiectele care se derulează în regiunea respectivă.</p>
<p>Beneficiarii (B) dețin rolul principal în managementul și implementarea proiectelor aprobate în cadrul POS Mediu. Ei sunt responsabili de organizarea licitațiilor și contractarea serviciilor și a lucrărilor, implementarea proiectului conform obiectivelor acestuia, monitorizarea și raportarea stadiului implementării la AM/OI, stabilirea unui sistem separat de contabilitate a proiectului sau a unui cod contabil separat pentru toate tranzacțiile efectuate pe proiect, asigurarea unei piste corespunzătoare de audit.</p>
<p>Comitetul de Monitorizare pentru POS Mediu are ca rol principal monitorizarea eficacității și calității implementării programului. Din Comitet fac parte reprezentanți ai ministerelor cu rol de autoritate de management, ai asociațiilor patronale și profesionale relevante pentru domeniile finanțate prin POS Mediu, ai societății civile și ONG-urilor active în domeniul mediului, ai Comisiei Europene și ai instituțiilor financiare internaționale.</p>
<p>Autoritatea de Certificare și Plată este stabilită în cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor,</p>

<p>organizată ca direcție generală. În cadrul ACP există două unități separate Unitatea de Certificare și Unitatea de Plată, fiecare dintre acestea fiind în coordonarea unui Director General Adjunct.</p> <p>Organismul competent pentru primirea plăților de la Comisia Europeană pentru POS Mediu este Autoritatea de Certificare și Plată, prin Unitatea de Plată.</p> <p>Organismul responsabil pentru efectuarea plăților către beneficiarii POS Mediu este Autoritatea de Certificare și Plată, prin Unitatea de Plată.</p>
<p>Autoritatea de Audit, care funcționează pe lângă Curtea de Conturi, pe de o parte, precum și unitatea de audit intern din cadrul MMDD, pe de altă parte, vor asigura auditul de sistem pentru POS Mediu.</p>
<p>Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP) – este o instituție independentă care are rolul de a verifica conformitatea procesului de achiziție publică, după ce acesta a fost derulat de beneficiar (control ex-post).</p>
<p>Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP) – este un departament din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor care are rolul de a verifica conformitatea procesului de achiziție publică înainte de derularea acestuia (control ex-ante).</p>

Mecanismul de implementare al POS Mediu este prezentat schematic în figura de mai jos:

I. 2 Descrierea Axei Prioritare 2, Domeniul Major de Intervenție – “Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor”

1.2.1 Cadrul general

Această prioritate abordează aspecte de mediu critice de pe teritoriul României – poluarea apei, solului, aerului, provocată de depozitarea neadecvată a deșeurilor. Practicile dobândite în gestionarea inadecvată a deșeurilor moștenite din trecut, utilizate și în prezent în România, au condus la neconformarea unui număr mare de depozite și la depozitarea inadecvată a unor cantități considerabile de deșeuri care continuă să fie produse. Cea mai frecventă metodă de eliminare a deșeurilor rămâne depozitarea. Colectarea selectivă este făcută doar în anumite centre - pilot și multe din materialele reciclabile sunt pierdute prin depozitare. Doar o mică parte din acestea sunt folosite ca materie primă secundară și reciclate.

Politicile UE din domeniul managementului deșeurilor evidențiază importanța unei abordări integrate în gestionarea deșeurilor, care include construcția facilităților de eliminare a deșeurilor împreună cu măsuri de prevenire a producerii deșeurilor și reciclare, conforme cu ierarhia principiilor: prevenirea producției de deșeuri și a impactului negativ al acesteia; recuperarea deșeurilor prin reciclare; re folosire; și depozitarea finală sigură a deșeurilor acolo unde nu există posibilitatea recuperării.

În România, sistemul integrat de gestionare a deșeurilor este în acest moment dezvoltat cu sprijinul ISPA în 7 din cele 42 de județe (prima fază de proiect) în timp ce alte investiții recente în domeniul deșeurilor solide, în principal limitat la construcția unor gropi ecologice noi, a fost realizat în 11 orașe. Implicarea sectorului privat în gestionarea deșeurilor este relativ mare comparativ cu sectorul de apă. Servicii centralizate de salubritate sunt disponibile în majoritatea zonelor urbane, spre deosebire de zonele rurale.

În ceea ce privește legislația din domeniul managementului deșeurilor, aceasta este în vigoare și în conformitate cu acquis-ul comunitar. România a obținut în cadrul procesului de negociere perioade de tranziție până în 2017 pentru anumite tipuri de depozite de deșeuri, în vederea conformării cu Directivele UE: depozite de deșeuri municipale – perioade de tranziție până în 2017; stocarea temporară a deșeurilor industriale periculoase – 2009; depozite de deșeuri industriale nepericuloase – perioade de tranziție până în 2013. 177 depozite¹⁷ (cca 490 ha) situate în zonele urbane, trebuie să stopeze activitatea de depozitare între 2017 - 2013. De asemenea, în conformitate cu Tratatul de Aderare, România trebuie să asigure reducerea graduală a deșeurilor depozitate în cele 101 depozite municipale neconforme. Conform Directivei 1999 / 31, România trebuie să reducă cantitatea anuală de deșeuri biodegradabile depozitate până la 2,4 milioane tone până în 2013. Această țintă de 2,4 milioane tone a fost stabilită în acord cu prevederile art. 5 al Directivei și reprezintă 50% din cantitatea totală (ca greutate) a deșeurilor municipale biodegradabile produse în 1995. Alte perioade de tranziție au fost obținute pentru anumite ținte în domeniul deșeurilor de ambalaje până în 2013, care vizează reducerea considerabilă a cantității de deșeuri ce urmează a fi depozitate.

¹⁷ În conformitate cu Planul de Implementare pentru Directiva 1999 / 31 privind depozitarea.

Planul National de Management al Deșeurilor, cât și Planurile Regionale de Management al Deșeurilor, au fost elaborate în cadrul unui proces de consultare partenerială cu factorii interesați regionali, care au identificat și priorizat nevoile de investiții la nivel regional în scopul îndeplinirii angajamentelor asumate pentru acest sector.

Autoritățile locale sunt responsabile pentru implementarea acestor angajamente în conformitate cu strategia națională pentru serviciile publice.

Conform POS Mediu, obiectivele Axei prioritare 2 pentru Domeniul Major de Intervenție 1 sunt următoarele:

- *Creșterea gradului de acoperire a populației care beneficiază de colectarea deșeurilor municipale, și de serviciile de management de calitate corespunzătoare și la tarife acceptabile;*
- *Reducerea cantității de deșeuri depozitate;*
- *Creșterea cantității de deșeuri reciclate și valorificate*
- *Înființarea unor structuri eficiente de management al deșeurilor*

Această axă prioritară va fi finanțată din Fondul European de Dezvoltare Regională.

1.2.2 Strategia de finanțare

Conformarea cu politicile de mediu în sectorul de management al deșeurilor presupune o abordare sistematică, pe termen lung, care să continue și după perioada de programare 2007-2013 (cea mai lungă perioadă de tranziție pentru sectorul de deșeuri este până în 2017).

În cadrul acestei axe prioritare vor fi promovate cu prioritate proiecte integrate de management al deșeurilor, care să reflecte politica UE și principiile din acest sector de mediu și care sunt în conformitate cu Planul Național de Gestiune a Deșeurilor și cu Planurile Regionale de Gestiune a Deșeurilor. Programele de investiții vor include activități legate de ierarhia în ceea ce privește managementul deșeurilor (prevenire, colectare selectivă, valorificare și reciclare, tratare și eliminare), în paralel cu închiderea depozitelor de deșeuri neconforme. Proiectele respective vor acoperi aglomerările urbane și rurale, la nivel județean/regional. Îmbunătățirea serviciilor de management al deșeurilor este o condiție care trebuie legată de investițiile din cadrul acestei axe prioritare. Dacă este cazul, se poate acorda sprijin beneficiarilor în concesionarea serviciilor privind deșeurile.

Prioritate este acordată, în primul rând, aproximativ unei jumătăți din cele 42 de județe din România, în care nu au fost derulate investiții majore până în prezent, abordând într-o manieră integrată necesitatea îndeplinirii angajamentelor din domeniul deșeurilor.

O a doua arie de intervenție va viza extinderea/finalizarea sistemelor de management al deșeurilor în acele județe/zone în care se derulează prima fază a unui sistem integrat de management al deșeurilor sau în care investițiile anterioare s-au limitat la construirea unui depozit nou de deșeuri, la sisteme de colectare neselectivă și la transport. Scopul îl constituie crearea unui sistem modern de management al deșeurilor care să contribuie la reducerea cantității de deșeuri depozitate în respectivele județe/zone, prin stabilirea unui sistem adecvat care să trateze fiecare tip de deșeuri în parte, în vederea protejării mediului. Minimum 15 județe din România, care nu au fost incluse în prima categorie menționată, vor beneficia de investiții pe categorii specifice de deșeuri.

Proiectele integrate de management al deșeurilor vor avea în vedere, de asemenea, gropile de gunoi necontrolate existente în zonele rurale și extinderea serviciilor de colectare a deșeurilor în aceste zone. Principalele trăsături ale acestor gropi de gunoi necontrolate din zonele rurale se referă la cantitatea redusă a deșeurilor și la suprafața lor. Deșeurile biodegradabile și alte tipuri de deșeuri (hârtie, lemn) sunt folosite în gospodării.

Beneficiarii intervențiilor din cadrul acestei axe prioritare sunt Consiliile Județene. Autoritățile locale din aria de acoperire a proiectului trebuie să se asocieze într-o Asociație de Dezvoltare Intercomunitară cu scopul realizării proiectului integrat de gestionare a deșeurilor. După finalizarea proiectului de investiții, operarea serviciilor de salubritate se acordă prin licitație publică.

I. 2.3 Alocarea financiară

Pentru perioada 2007-2013, fondurile alocate pentru finanțarea proiectelor din Axa prioritară 2 a POS Mediu, domeniul major de intervenție “ *Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor*”, se ridică la aproximativ 991,5 milioane Euro, din care aproximativ 793 milioane Euro reprezintă finanțare din FEDR și aproximativ 198,5 milioane Euro cofinanțare de la bugetul de stat.

Alocarea financiară orientativă pentru domeniul major de intervenție “*Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor*”, Axa prioritară 2 este prezentată în tabelul de mai jos.

An	TOTAL	Contribuție UE (FEDR)	Contribuție publică națională			
			Bugetul de stat	Bugete locale	Alte surse publice*	Total
2007	51,286,740	41,029,392	9,231,613	1,025,735	-	10,257,348
2008	105,859,774	84,687,819	19,054,759	2,117,196	-	21,171,955
2009	118,728,874	94,983,099	21,371,198	2,374,577	-	23,745,775
2010	131,867,435	105,493,948	23,736,138	2,637,349	-	26,373,487
2011	159,852,571	127,882,057	28,773,463	3,197,051	-	31,970,514
2012	200,869,705	160,695,764	36,156,547	4,017,394	-	40,173,941
2013	222,585,991	178,068,793	40,065,478	4,451,720	-	44,517,198
TOTAL	991,051,090	792,840,872	178,389,196	19,821,022	-	198,210,218

Proiectele finanțate în cadrul acestei axe acoperă aria unui județ și vor realiza infrastructura necesară sistemului integrat de gestionare a deșeurilor, începând de la colectare, transport și soluție de eliminare finală. Vor fi finanțate proiecte majore, a căror valoare de investiții depășește 25 milioane Euro. Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile în cadrul unui proiect este 98% (80% din FEDR și 18% de la bugetul de stat). Beneficiarul proiectului trebuie să asigure restul de 2%, precum și cheltuielile neeligibile. Costul total eligibil se stabilește în

conformitate cu prevederile Art. 55 al Regulamentului General nr. 1083/2006: *cheltuielile eligibile aferente proiectelor generatoare de venituri nu vor depăși valoarea curentă a costului investiției din care se scade valoarea curentă a venitului net estimat a se obține prin funcționarea investiției pe o anumită perioadă. Pentru proiectele eligibile din cadrul acestei axe prioritare, perioada de referință este de 30 ani.*

1.2.4 Cadrul legal

Baza legală a acestui ghid este reprezentată de POS Mediu, aprobat prin Decizie a Comisiei Europene în data de 11 iulie 2007, disponibil pe pagina de internet a MMDD www.mmediu.ro.

Cadrul legislativ pentru sectorul de deșeuri

- **Legea nr. 426/2001 -M.Of. nr. 411/25.07.2001** pentru aprobarea Ordonanței de Urgență nr. 78/2000 - **M.Of. nr. 283/22.06.2000** privind regimul deșeurilor
- **Legea nr. 101/2006 – M.Of. 393/8.05.2006** a serviciului de salubritate a localităților
- **Legea nr. 515/2002 – M.Of. 578/5.08.2002** pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 21/2002 privind gospodărirea localităților urbane și rurale
- **HG nr. 856/2002-** M.Of. nr. 659/05.09.2002 privind evidența gestiunii deșeurilor și aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase cu modificările și completările ulterioare
- **HG nr. 1470/2004** M.Of. nr. 954 bis/18.10.2004 privind aprobarea Strategiei Naționale și Planului Național de Gestionare a Deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare
- **HG nr. 349/2005 – M.Of. 394/10.05.2005** privind depozitarea deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare
- **HG nr. 448/2005 -M.Of. nr. 491/10.06.2005** privind gestiunea deșeurilor de echipamente electrice și electronice, cu modificările și completările ulterioare
- **HG nr. 621/2005 – M.Of. 639/20.07.2005** privind gestionarea ambalajelor și deșeurilor de ambalaje
- **OM nr. 95/2005 – M.Of. 194/8.03.2005** privind stabilirea criteriilor de acceptare și procedurilor preliminare de acceptare a deșeurilor la depozitare și lista națională de deșeuri acceptate în fiecare clasă de depozit de deșeuri
- **OM nr. 757/2004 – M.Of. 86/26.01.2005** pentru aprobarea Normativului tehnic privind depozitarea deșeurilor

Cadrul legislativ privind instrumentele structurale

- Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a prevederilor generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1260/1999;
- Regulamentul (CE) nr. 1080/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind Fondul European de Dezvoltare Regională și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1783/1999;
- Regulamentul nr. 1828/2006 din 8 decembrie 2006 al Comisiei stabilind regulile pentru implementarea Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1083/2006 în care se stabilesc prevederile generale cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune;

- HG nr. 497/2004 privind stabilirea cadrului instituțional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea instrumentelor structurale, cu modificările și completările ulterioare;
- HG 368/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile;
- O.U.G. nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare
- H. G. nr. 925 /2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din O.U.G nr. 34/2007;
- OG nr. 29/2007 privind modul de alocare a instrumentelor structurale, a prefinanțării și a cofinanțării alocate de la bugetul de stat, inclusiv din Fondul național de dezvoltare, în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență;
- HG nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale
- Ordin al ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1453/21.09.2007 și al ministrului economiei și finanțelor nr. 1309/21.09.2007 privind aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul POS Mediu
- Ordin al ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1755/12.11.2007 și al ministrului economiei și finanțelor nr. 2148/21.11.2007 pentru aprobarea Documentului Cadru de Implementare a Programului Operațional Sectorial Mediu 2007 – 2013.

CAPITOLUL II - REGULI PRIVIND PREGĂTIREA ȘI EVALUAREA PROIECTELOR

II. 1. REGULI PRIVIND PREGĂTIREA PROIECTELOR

Acest capitol oferă informații esențiale care trebuie incluse în anexele la Cererea de Finanțare (Master Plan, Studiu de Fezabilitate, Analiză Economică și Financiară, Analiză Instituțională și Evaluarea Impactului asupra Mediului) și criteriile utilizate în evaluarea acestor proiecte.

MASTER PLAN (MP)

Master Planul are ca scop stabilirea și prioritizarea nevoilor și investițiilor pentru a realiza – cu cele mai mici costuri - deplina conformare cu directivele relevante ale CE ținând cont de suportabilitatea investiției pentru populație și de capacitatea locală de implementare. Acesta va avea în vedere un management integrat al deșeurilor solide menajere din ariile urbane și rurale ale zonei cuprinse în proiect, constând din sortarea, transportul, eliminarea în depozit și alte soluții de tratare; cu inventarul haldelor și depozitelor existente și programul de închidere și reabilitare.

Master Planul trebuie să conțină următoarele elemente:

Date socio-economice din zona proiectului

- Informații cu privire la populația, planificarea actualizată în zonele urbane, dar și rurale ale județului, date socio-economice și alte informații de bază privind grupurile țintă și perspectivele de dezvoltare pe termen mediu și lung; datele socio-economice (inclusiv informații cu privire la creșterea populației, veniturile pe gospodărie, mărimea gospodăriilor, deșeuri generate pe cap de locuitor pe zi etc.) se vor obține din surse locale și verificate pe bază de sondare limitată.
- O estimare a celor mai probabile tendințe de dezvoltare pe o perioadă de 30 de ani la nivel de județ/regiune (dacă nu există un plan de dezvoltare oficial pentru aglomerările din zona cuprinsă în proiect).

Evaluarea situației actuale a sistemelor pentru deșeuri solide, necesități de reabilitare/aducere la standardele UE și estimarea costurilor aferente

- Descrierea sistemelor și instalațiilor existente, inclusiv cu locul și suprafața ocupată de actualele rampe și halde de deșeuri; prezentarea unei schițe a zonei geografice deservite.
- Descrierea și evaluarea efectelor actuale (impact asupra mediului) ale levigatului asupra receptorilor de suprafață și/sau a mediului și apei subterane în cazul deversării necontrolate în subteran și în câmpuri de evaporare. Descrierea (dacă este cazul) a prelevării de probe de apă subterană în puncte și depozite selectate și discutarea rezultatelor de laborator.
- Evaluarea principalelor componente ale sistemului din punct de vedere al capacității, eficienței energetice, performanței, stării generale, fiabilității, adecvării, practicilor de întreținere, vechimii și calității materialelor și echipamentelor.
- Descrierea și evaluarea funcționării sistemului: utilizarea pubelelor și containerelor, utilizarea vehiculelor de colectare și transport, zona de recepție la stația de tratare etc.; detectarea problemelor critice și punctelor de strangulare.
- Evaluarea standardelor de calitate și conformării cu legislația aplicabilă.
- Evaluarea sustenabilității sistemului existent și a gradului de acoperire a costurilor reale de exploatare.
- Descrierea managementului în cadrul județului a altor deșeuri solide decât cele menajere (precum cele toxice, periculoase, spitalicești, de construcție), chiar dacă acestea nu vor fi incluse în restul proiectului de asistență.
- Efectuarea unor investigații aprofundate pentru a se asigura că investițiile propuse sunt durabile și eficiente din punct de vedere economic, și anume:
 - studii topografice (dacă este cazul) ale amplasamentelor existente și potențiale de depozite de deșeuri
 - studii geotehnice, inclusiv prin foraje și studii hidrogeologice ale amplasamentelor potențiale de depozite

Parametri fundamentali de proiectare pentru perioada aferentă proiectului

- Propunerea unor parametri precum: tendința demografică în mediul urban și rural, tendințele generării deșeurilor solide menajere, la fel a celor asimilate menajere (instituționale și comerciale), tariful serviciilor legate de deșeurile solide, venitul mediu pe gospodărie, standardele cantitative și calitative de îndeplinit în fiecare an țintă, fluxuri de deșeuri solide pe tipuri de deșeuri, proporția în care sunt asigurate serviciile publice, numărul mediu de persoane pe gospodărie, inflație și rata de scont etc. Parametrii tehnici în raport cu echipamentele alese și modul de exploatare: tipul și capacitatea pubelelor și containerelor, ciclurile de exploatare,

capacitatea tehnică a depozitului (în minim două locuri diferite), descrierea exploatării și duratei de existență a celulelor deschise, procedura de închidere și reabilitare, etc.

- Conceperea și propunerea arhitecturii sistemului pentru deșeuri solide din fiecare județ vizat, pe baza soluției celei mai eficiente din punct de vedere economic care să cuprindă întreaga zonă: poziția depozitelor din punct de vedere al existenței condițiilor, dar și al costurilor de transport, sistemele de colectare, numărul de operatori etc
- Evitarea supradimensionării în contextul unor resurse financiare limitate.

Evaluarea macro-suportabilității pe o perioadă de 30 ani

- Compararea capacității de a contribui a comunității beneficiare cu costurile totale ale programului de investiții (costul capitalului și cele de operare și întreținere) din care se scade valoarea finanțării nerambursabile; costurile totale scontate ale alternativelor propuse pentru program (rezultate din Master Planul eșalonat) adăugate la celelalte angajamente financiare ale comunității căreia îi sunt oferite serviciile legate de deșeurile solide trebuie să se situeze sub pragul de 1,5% din venitul cumulată pe gospodărie scontat.
- Elaborarea unui model matematic, sub formă de tabel, în vederea calculării suportabilității pentru diferite alternative ale programului de investiții, schimbând cantitățile și eșalonarea investițiilor și a celorlalte costuri aferente de-a lungul perioadei de proiectare.

Elaborarea Master Planului pentru servicii integrate în domeniul deșeurilor solide la nivel județean/regional

- Prezentarea unor soluții alternative relevante privind sortarea deșeurilor la sursă de către populație, transportare la principalele instalații și sortarea mecanică a materialelor de reciclat sau compostat, ținând seama de țintele de reciclare indicate în Planul Național de Management al Deșeurilor;
- Evaluarea soluțiilor relevante privind colectarea, transportul, transferul și depozitarea pentru eliminare a deșeurilor; atât costurile investiției cât și cele de exploatare vor fi analizate prin compararea diferitelor scheme care să includă parametri precum: numărul, locul, suprafața, capacitatea etc. a depozitelor, capacitatea utilajelor de transport, durata unei curse complete, utilizarea stațiilor de transfer și a unor vehicule de capacitate sporită (această soluție a fost adeseori utilizată), evaluarea posibilității de a acoperi o parte din costul sortării prin vânzarea de materiale reciclate.
- Analiza soluțiilor relevante privind închiderea depozitelor existente și implementarea unui program de reabilitare a terenului și de măsuri de remediere.

Determinarea investițiilor incluse în prima fază a Master Planului (cele care vor fi incluse în proiectul de investiții)

- Definirea unui program eșalonat pe termen lung urmărind conformarea finală cu prevederile directivelor UE din domeniu.
- Stabilirea nevoilor prioritare și investițiilor ținând cont de suportabilitatea investiției propuse pentru populație și de capacitatea locală de implementare.

Concluzii privind pre-fezabilitatea proiectului

- Este necesară respectarea tuturor criteriilor privind raportul de macro-suportabilitate, structura instituțională și fiabilitatea financiară a activității; de exemplu, dacă o alternativă a proiectului

nu respectă criteriul de macro-suportabilitate, ea va trebui redimensionată corespunzător, iar dacă se găsește o alternativă potrivită (dacă este cazul) ea va putea fi verificată și prin prisma altor criterii.

Master Planul va avea atașată lista de investiții rezultată în urma prioritizării, precum și documente care demonstrează faptul că autoritățile locale sunt de acord cu lista propusă.

STUDIUL DE FEZABILITATE (SF)

Studiul de fezabilitate trebuie să prezinte proiectul, să elaboreze conceptul preliminar și caracteristicile tehnice, comparând soluțiile alternative de detaliu pentru a asigura alegerea soluțiilor celor mai eficiente din punct de vedere al costurilor. Reabilitarea sau construcția de noi instalații vor trebui făcute în conformitate cu standardele stabilite prin directivele UE relevante și cu legislația română în vigoare. Acolo unde va fi cazul, vor trebui propuse soluții flexibile care să permită îmbunătățirea/extinderea instalațiilor din investiție. Toate măsurile propuse vor trebui să țină seama de perioadele de tranziție stabilite pentru implementarea directivelor UE relevante, conform prevederilor din Tratatul de Aderare a României la UE, pentru sectorul de mediu.

SF-ul va consta dintr-o analiză tehnică, financiară și instituțională și un concept preliminar necesar pregătirii și justificării cererii de proiect. Totodată, acesta trebuie să fie întocmit potrivit cerințelor CE și legislației române în vigoare (Legea 273/2006 privind finanțele publice locale și HG nr. 158/2005 privind constituirea, stabilirea componenței și competențelor Comisiei de Autorizare a Împrumuturilor Locale).

Investigații geologice-geotehnice-hidrogeologice pe cel puțin două amplasamente de depozite

- Efectuarea unei investigații geologice-geotehnice-hidrogeologice completă a cel puțin două amplasamente de depozite existente sau potențiale cu capacități de rezervă pentru 30 de ani de exploatare; aceasta va permite alegerea adecvată sau confirmarea amplasamentului depozitului, iar după luarea deciziei, elaborarea proiectului tehnic al sistemului de drenare a levigatului și de canalizare pluvială. Pentru ambele amplasamente sunt necesare cel puțin: 4 foraje care să dea o bună idee asupra grosimii stratului de argilă și a nivelului apei de dedesubtul acestuia. Se vor efectua testări geo-mecanice (oedometrice) pe probe neperturbate de argilă, pentru a se prognoza tasările, tasările diferențiale și permeabilitatea.

Fezabilitate tehnică (descrierea tehnică și schița tehnică a componentelor proiectului)

- Descrierea tehnică și conceptul preliminar al componentelor proiectului cu o nouă analiză a fezabilității la nivelul soluțiilor alternative deja analizate în faza de prefezabilitate
- Propunerea arhitecturii sistemului pentru deșeuri solide, pe baza soluției celei mai eficiente din punct de vedere economic care să cuprindă întreaga zonă: poziția depozitelor din punct de vedere al existenței condițiilor, dar și al costurilor de transport, sistemele de colectare, numărul de operatori, etc..
- Dimensionarea corectă a facilităților în funcție de cererea actuală și proiecțiile prognozate ale acesteia; în evaluarea noilor investiții se vor utiliza prețuri unitare actualizate.
- Dimensionarea instalațiilor de tratare și eliminare a deșeurilor solide, mai ales a depozitelor, pentru perioada de timp de 30 ani; suma investiției pentru depozit ce va fi utilizată în cererea de

finanțare poate fi calculată însă numai pentru construirea primei celule. În acest caz, autoritățile locale vor trebui să genereze fonduri, ulterior punând aceste cerințe în contractele de concesiune, pentru a valorifica mai bine fondurile necesare pentru închiderea primei celule și construirea celulelor următoare, conform calculului din Master Plan și studiul de fezabilitate.

- Detalierea costurilor de exploatare și întreținere (O&M), precum și a variației acestor costuri în viitor; se va oferi un program estimativ de cheltuieli anuale pentru fiecare componentă majoră a proiectului.

Studiul de Fezabilitate va avea atașat lista de investiții rezultată în urma prioritizării, precum și Hotărâri ale Consiliilor Locale/Consiliului Județean privind aprobarea Studiului de Fezabilitate și a indicatorilor tehnico- economici; de asemenea, vor fi atașate avizele, acordurile și autorizațiile solicitate conform legislației în vigoare.

ANALIZĂ INSTITUȚIONALĂ

Scopul analizei instituționale este de a se asigura de existența unui cadru instituțional adecvat pentru o bună implementare a proiectelor și o bună exploatare a infrastructurii construite cu fonduri UE.

- Evaluarea situației actuale privind cadrul instituțional al serviciilor de salubritate publice și private (inclusiv al schemelor PPP) din fiecare județ/regiune, precum și restructurările deja stabilite (chiar dacă ulterior neimplementate), prin:
 - evaluarea situației existente și organizarea serviciilor municipale legate de deșeurile solide din fiecare județ cuprins în proiect; descrierea punctelor tari și a punctelor slabe ale acestuia;
 - analizarea contractelor existente cu diverși operatori, a validității și a clauzelor de reziliere a acestora după construirea și punerea în funcțiune a noului sistem pentru deșeurile solide;
 - propunerea unei soluții economice eficiente pentru noul sistem ce va fi construit cu finanțare UE pentru colectarea și transportul deșeurilor și exploatarea depozitului ecologic (inclusiv opțiunile PPP);
 - întocmirea unui raport instituțional privind situația existentă și recomandări de organizare/asociere viitoare a autorităților locale din fiecare județ/regiune cu scopul de a cofinanța investiția, a participa la implementarea investiției cu o UIP, a lansa și contracta cu operatori privați colectarea, transportul și întreținerea depozitelor, potrivit legislației române.
- Elaborarea/recomandarea unor aranjamente corespunzătoare pentru execuția proiectului, inclusiv revizuirea planului de încadrare a personalului, dacă este cazul, pentru gestionarea proiectului în faza de implementare.
- Analiza Planului de acțiune existent pentru dezvoltarea instituțională; analiza schimbărilor necesare pentru a asigura cerințele minime din punct de vedere al conducerii instituției și viabilității financiare.
- Analiza problemelor nerezolvate, care ar putea împiedica pregătirea, aprecierea și aprobarea cererilor de proiecte finanțate din fonduri UE.
- Identificarea necesității de reformare viitoare, de dezvoltare a capacității, propunerea conceptelor de administrare viitoare a sistemului (organizare, necesar de forță de muncă, de echipamente, de exploatare și întreținere etc.).

- Evaluarea conformării cadrului instituțional cu cerințele UE în domeniu și a gradului de funcționalitate a acestuia în faza de implementare a proiectului.

La Analiza Instituțională vor fi atașate:

- Hotărâri de Consilii Locale/Consiliu Județean privind aderarea la structura asociativă creată (ADI).
- Statutul ADI, act constitutiv. Certificat de înregistrare la Registrul Asociațiilor și Fundațiilor.
- Organigrama Unității de Implementare a Proiectului, decizia de înființare, CV-urile membrilor.

ANALIZA COST BENEFICIU

Proiectele de mediu susținute de FSC generează venituri prin taxele de utilizare plătite de industrie, agenții comerciale și gospodării pentru serviciile oferite.

Cerința minimă este ca proiectele să fie durabile pe durata lor de existență economică, adică să asigure un flux de venituri suficient pentru a acoperi costurile de operare și întreținere. Există, însă, un al doilea aspect al analizei financiare, de importanță critică și anume, estimarea nivelului subvențiilor necesar pentru ca proiectul să devină viabil din punct de vedere financiar.

Elemente ale unei analize cost –beneficiu pentru un proiect :

- A) Analiza financiară**
- B) Analiza economică**
- C) Analiza sensibilității și a riscului**

A) Analiză financiară

Scopul acestei analize financiare este acela de a utiliza prognozele privind fluxul de lichidități din proiect pentru a calcula ratele necesare, precum rata internă a venitului financiar (FRR) al investiției sau al capitalului și valoarea prezentă netă financiară corespunzătoare (FNPV).

Analiza financiară este alcătuită dintr-o serie de tabele în care sunt cuprinse fluxurile financiare ale proiectului defalcate pe total investiție, costuri de exploatare și venituri, surse de finanțare și fluxul de lichidități.

Metodologia recomandată este **analiza fluxului de numerar scontat (FNA)** care este operaționalizată printr-un **model financiar**. Modelul se elaborează pentru întreaga durată a existenței economice a proiectului (de obicei 30 de ani) și este utilizat pentru estimarea valorii scontate a viitoarelor venituri nete (respectiv venituri minus costul de exploatare și întreținere) care poate fi comparată cu valoarea scontată a costului capitalului).

- Modelul financiar trebuie să includă toate elementele de cost, costul capitalului și toate costurile de exploatare și întreținere aferente. (Proiectul tehnic al proiectului și evaluarea costului investiției propuse oferă o bună bază pentru determinarea costului capitalului ce se va utiliza în modelul financiar).Trebuie incluse toate costurile necesare pentru realizarea proiectului (studii de fezabilitate, achiziționarea terenurilor, studii tehnice și de proiectare, construcții, echipamente etc. Aceste costuri trebuie înregistrate în anul în care apar și includ toate costurile, chiar dacă nu sunt eligibile pentru cofinanțarea acordată de UE. Amortizarea

și fondurile de rezervă nu se includ în analiza fluxului de lichidități scontat. (Amortizarea poate fi inclusă în tarif pentru a permite înlocuirea infrastructurii la un moment dat, în viitor.) Dacă proiectul propus este susținut de o analiză detaliată a riscului, fondurile de rezervă se pot include în costuri eligibile, fără a depăși 10% din costul total de investiție. Costurile de rambursare a împrumutului nu se includ la costurile de exploatare. Pentru a nu folosi factori deflaționisti diferiți pentru diferite variabile, modelul trebuie să fie estimat în termeni reali. Aceasta nu înseamnă că anumite variabile trebuie să rămână fixate la valorile din Anul 1.

- Motivarea ratei de scont utilizată în model. Dacă modelul este estimat în termeni reali, rata de scont trebuie să fie cea reală și nu cea nominală. CE recomandă utilizarea unei rate de scont de 5% în termeni reali.
- Calcularea raportului de suportabilitate a tarifului proiectat (cheltuielile medii pe gospodărie fiind prezentate comparativ cu venitul mediu pe gospodărie)
- Determinarea politicii de tarifare astfel încât să se asigure viabilitatea financiară a investiției și păstrarea tarifelor în limite suportabile (creșterile de tarif rămânând suportabile în fiecare an).

Analiza financiară pentru un proiect major trebuie să furnizeze date despre:

1. Profitabilitatea financiară a investiției și a capitalului propriu (național), se poate evalua prin estimarea valorii financiare nete actuale și a ratei rentabilității financiare a investiției. Pentru ca un proiect să poată fi considerat eligibil pentru acordarea co-finanțării din Fonduri Europene, valoarea financiară netă scontată trebuie să fie negativă și rata de rentabilitate a investiției trebuie să fie așadar mai mică decât rata de actualizare folosită pentru analiză.

2. Determinarea contribuției corespunzătoare (maxime) din Fonduri; stabilirea grantului UE se calculează prin metoda deficitului financiar.

3. Verificarea viabilității financiare a proiectului; aceasta ar trebui să fie evaluată verificând dacă fluxurile de numerar net cumulate (care nu s-au scontat sunt pozitive pe durata întregii perioade de referință luate în considerare. Fluxurile nete de numerar ce trebuie luate în considerare în acest scop ar trebui să aibă în vedere costurile de investiții, toate resursele financiare (naționale și ale UE) și veniturile nete.

B)Analiza economică

Scopul analizei economice este de a evalua contribuția proiectului la bunăstarea economică a regiunii sau județului. Ea se efectuează din punctul de vedere al societății în ansamblu și nu doar al proprietarului infrastructurii, ca în cazul analizei financiare. Analiza economică trebuie să demonstreze că opțiunea tehnică aleasă este opțiunea cea mai rentabilă din punct de vedere economic pe durata existenței economice a proiectului, prin:

- Descrierea beneficiilor economice cum ar fi cele de natură socială, de mediu sau sănătate generate de proiect și vor trebui identificați beneficiarii proiectului. Dacă este posibilă cuantificarea tuturor costurilor relevante, atunci rezultatele analizei vor trebui prezentate cu utilizarea indicatorilor acceptați precum rata venitului economic intern (ERR), valoarea economică netă prezentă (ENPV) și raportul cost-beneficiu.

- Elaborarea altor tipuri de analiză cuantificată, precum analiza multicriterială sau a eficienței economice, în cazul în care proiectul reprezintă numai o parte a unei investiții integrate mai mari
- Demonstrarea faptului că opțiunea tehnică aleasă este cea mai rentabilă din punct de vedere economic pentru conformarea cu standardele UE, utilizând și comparații cu proiecte similare.

C) Analiza sensibilității și a riscului va estima efectele posibile ale incertitudinilor prin:

- Elaborarea unei serii de scenarii prin care să se testeze sensibilitatea proiectului față de schimbarea ipotezelor cheie

EVALUAREA IMPACTULUI ASUPRA MEDIULUI

Evaluarea Impactului asupra Mediului (EIM) trebuie să fie în conformitate cu prevederile Directivei Consiliului 85/337/CEE amendată prin 97/11/CE (Directiva privind EIM). Agențiile Locale pentru Protecția Mediului (APM) stabilesc dacă investițiile planificate sunt de tipul celor prevăzute la Anexa I sau Anexa II a Directivei privind EIM. Tot APM va determina și gradul și tipul de consultare a publicului, respectiv:

- a) dacă dezbateră publică se referă la un studiu adecvat de evaluare a impactului asupra mediului, inclusiv un rezumat concis dar informativ cu caracter netehnic,
- b) modul în care studiul de impact și rezultatele consultării publicului vor fi luate în considerare în emiterea acceptului de mediu de către autoritățile responsabile.

Se va căuta în mod proactiv sfatul ONG relevante și interesate pe tot parcursul prezentărilor publice ale EIM.

Autoritatea de mediu competentă va decide dacă trebuie efectuată o EIM (respectiv pentru proiectele incluse în Anexa II a Directivei privind EIM), iar dacă decid să nu se efectueze EIM, justificarea acestei concluzii va trebui să fie explicată în cerere.

Rezultatele analizei sunt includerea costurilor de compensare remediere în devizele de cost preliminare ale proiectelor, cu costurile maxime de remediere și o înțelegere a impactului asupra mediului care să includă posibila identificare a efectelor inacceptabile care nu vor putea fi compensate.

Potrivit legislației naționale în vigoare, studiul impactului asupra mediului trebuie avizat de o firmă românească autorizată.

La EIM va fi atașat un dosar care va conține

1. sumar privind derularea și justificarea procedurii EIM, rezultatul acesteia (în special privind consultarea publicului).
2. opis pentru justificarea derulării procedurii de EIM în conformitate cu legislația națională (în special privind consultarea publicului).

3. documentele care atesta derularea procedurii conform cu legislația națională (in special privind consultarea publicului):..
 - a) Cererea de solicitare a Acordului de Mediu *(se anexează o copie a cererii)*
 - b) Anunțul public privind solicitarea Acordului de Mediu în cotidiene locale și afișarea pe propria pagina de internet de către APM/ARPM privind depunerea solicitării de obținere a Acordului de Mediu *(se anexează copii ale anunțului astfel încât să apară denumirea cotidianului și data publicării, precum și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet, cu semnătură și ștampila autorității de mediu, menționându-se și durata afișării)*
 - c) Afișarea anunțului public privind solicitarea Acordului de Mediu de către beneficiarii proiectului *(se anexează copia anunțului și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet, la sediul primăriei/consiliului județean; etc., cu semnătura și ștampila autorității publice locale, menționându-se și durata afișării)*
 - d) Procesul verbal privind verificarea amplasamentului și lista de control aferentă *(se anexează copia documentelor, semnată și având ștampila autorității de mediu)*
 - e) Procesul verbal al ședinței Colectivului de Analiză Tehnică (CAT) pentru etapa de Încadrare *(se anexează copia documentului, semnată și având ștampila autorității de mediu)*
 - f) Titularul a fost informat de decizia CAT privind încadrarea proiectului *(se anexează o copie a adresei)*
 - g) Anunțul public privind etapa de Încadrare în cotidiene locale și afișarea pe propria pagina de internet de către APM/ARPM privind depunerea solicitării de obținere a Acordului de Mediu *(se anexează copii ale anunțului astfel încât să apară denumirea cotidianului și data publicării, precum și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet, cu semnătură și ștampila autorității de mediu, menționându-se și durata afișării)*
 - h) Afișarea anunțului public privind etapa de Încadrare de către beneficiarii proiectului *(se anexează copia anunțului și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet, la sediul primăriei/consiliului județean; etc., cu semnătura și ștampila autorității publice locale, menționându-se și durata afișării)*
 - i) Lista de control pentru Definirea domeniului evaluării *(se anexează o copie a documentului)*
 - j) Titularul a fost informat de decizia CAT privind definirea domeniului evaluării *(se anexează o copie a adresei)*
 - k) Depunerea la APM/ARPM a Raportului la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului *(realizat de către consultant)* la data de _*(se anexează o copie a documentului)*; se anexează copia Rezumatului Fără Caracter Tehnic
 - l) Anunțul public privind dezbateră publică în cotidiene locale și afișarea pe propria pagina de internet de către APM/ARPM privind depunerea solicitării de obținere a Acordului de Mediu *(se anexează copii ale anunțului astfel încât să apară denumirea cotidianului și data publicării, precum și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet, cu semnătură și ștampila autorității de mediu, menționându-se și durata afișării)*

m) Afișarea anunțului public privind dezbaterea publică de către beneficiarii proiectului (*se anexează copia anunțului și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet, la sediul primăriei/consiliului județean; etc., cu semnătura și ștampila autorității publice locale, menționându-se și durata afișării*)

n) Minuta dezbaterii publice care a avut loc în data de ____, însoțită de lista participanților cu nume, semnături și calitatea acestora (*se anexează o copie a documentației, datată, cu semnătura și ștampila autorității de mediu*)

o) Formularul cu observațiile publicului și evaluarea/soluționarea problemelor semnalate (*se anexează o copie a documentației referitoare la soluționările observațiilor primite din partea publicului, având semnătura și ștampila autorității de mediu*)

p) Procesul verbal privind etapa de analiză a calității Raportului la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului și lista de control aferentă (*se anexează copia documentelor, semnată și având ștampila autorității de mediu*)

q) Decizia transmisă de APM/ARPM titularului proiectului, însoțită de conținutul deciziei, condițiile și motivele emiterii, descrierea măsurilor de prevenire, reducere și eliminare a posibilelor efectelor adverse asupra mediului - Art. 46 din OM 860/2002 (*se anexează o copie a deciziei, având semnătura și ștampila autorității de mediu*)

r) Anunțul public privind decizia de emiterie a Acordului de Mediu în cotidiene locale și afișarea pe propria pagina de internet de către APM/ARPM privind depunerea solicitării de obținere a Acordului de Mediu (*se anexează copii ale anunțului astfel încât să apară denumirea cotidianului și data publicării, precum și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet, cu semnătură și ștampila autorității de mediu, menționându-se și durata afișării*)

s) Afișarea anunțului public privind decizia de emiterie a Acordului de Mediu de către beneficiarii proiectului (*se anexează copia anunțului și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet, la sediul primăriei/consiliului județean; etc., cu semnătura și ștampila autorității publice locale, menționându-se și durata afișării*)

t) Emiterea Acordului de Mediu (*se anexează copia documentului*)

La dosarul EIM se va atașa și copia după avizul NATURA 2000.

II.2. REGULI PRIVIND EVALUAREA PROIECTELOR

II.2.1 Criterii de eligibilitate a solicitantului și a proiectului

Verificarea proiectelor propuse spre finanțare din POS Mediu, Axa prioritară 2, se va face în baza unor criterii de eligibilitate **a solicitantului**, respectiv **a proiectului** propus pentru finanțare.

II.2.1.1. Eligibilitatea solicitantului

Solicitantul eligibil este entitatea care îndeplinește următoarele criterii:

1. Face parte din categoria de beneficiari menționată în POS Mediu la axa prioritară 2

În cadrul Axei Prioritare 2 – “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor istorice contaminate”, beneficiarii operațiunilor sunt Consiliile Județene

2. Îndeplinește următoarele criterii de natură instituțională/legală și financiară.

2.1. *Solicitantul face dovada unui cadru instituțional funcțional pentru implementarea proiectului regional*

- A. **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară** (dovedită prin hotărâri de CL și CJ, statut, act constitutiv, certificat de înregistrare la Registrul Asociațiilor și Fundațiilor);
- B. **Unitatea de Implementare a Proiectului** (demonstrată prin organigramă, decizia de înființare, CV-urile membrilor UIP, etc).

2.2. Dovezi privind asigurarea surselor și mecanismului de cofinanțare a proiectului (scrisori de intenție de la bănci comerciale privind interesul de a cofinanța proiectul, hotărâri ale CL din care să reiasă mecanismul de cofinanțare aferent bugetelor locale, declarația de angajament din Anexa 5 a acestui ghid)

II.2.1.2 Eligibilitatea proiectelor finanțate

Proiectul propus pentru finanțare în cadrul POS Mediu este considerat eligibil dacă îndeplinește următoarele criterii:

1) Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni/activități ale Axei prioritare 2, domeniul major de intervenție 1, după cum urmează:

- Achiziționarea și instalarea sistemelor de colectare selectivă ;
- Construcția facilităților de sortare, compostare și reciclare;
- Achiziționarea vehiculelor de transport al deșeurilor;
- Construcția stațiilor de transfer și a facilităților de eliminare a deșeurilor municipale;
- Recuperarea gazului provenit din depozite, acolo unde este cazul;
- Construirea unor facilități adecvate pentru deșeurile periculoase (deșeuri medicale, deșeuri provenite din echipamente electrice și electronice, etc) și alte tipuri specifice de deșeuri (deșeuri provenite din construcții și demolări, etc.);
- Închiderea depozitelor neconforme;
- Asistență tehnică pentru pregătire de proiecte, management și supervizare, publicitate și campanii de conștientizare a publicului (în legătură cu colectarea selectivă, sortarea, reciclarea, compostarea), îmbunătățirea guvernării instituționale, licitarea și contractarea operatorilor de servicii de salubritate.

2) Perioada de implementare a proiectului este cuprinsă între 01.01.2007 și 31.12.2015

3) Proiectul îndeplinește următoarele condiții specifice:

- aria de acoperire este la nivel regional
- populația deservită – la nivel urban și rural

4) Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, dezvoltării durabile,

achizițiilor publice, informării și publicității și ajutorului de stat (politici europene și teme orizontale).

Proiectul depus în cadrul axei prioritare 2- **“Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor istorice contaminate”** trebuie să respecte legislația în domeniul egalității de șanse, dezvoltării durabile, achizițiilor publice, informării, publicității și ajutorului de stat.

Proiectul trebuie să includă activități de informare și publicitate, în conformitate cu prevederile Regulamentului nr. 1828/2006 al Comisiei stabilind regulile pentru implementarea Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1083/2006, care conține prevederi generale cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune.

5) Proiectul pentru care se solicită finanțare din POS Mediu nu beneficiază de finanțare din fonduri publice (grant, buget de stat, buget local, împrumuturi externe)

În Declarația de eligibilitate, anexată cererii de finanțare, solicitantul trebuie să declare pe proprie răspundere că nu beneficiază de asistență financiară (grant, buget de stat, buget local, împrumuturi externe) pentru implementarea aceluiași proiect.

6) Proiectul respectă prevederile legislației naționale referitoare la eligibilitatea cheltuielilor

În Declarația de eligibilitate (Anexa 5), anexată cererii de finanțare, solicitantul trebuie să declare că respectă prevederile legislației naționale referitoare la eligibilitatea cheltuielilor.

Cheltuielile propuse pentru finanțare trebuie să țină seama de prevederile privind categoriile de cheltuieli eligibile conform:

- HG nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor (cu referire la toate programele operaționale)
- Ordin al ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1453/21.09.2007 și al ministrului economiei și finanțelor nr. 1309/21.09.2007 privind aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul POS Mediu (M.Of. nr. 793/22.11.2007)

În vederea aprobării proiectului, verificarea detaliată a cheltuielilor eligibile se face în etapa de evaluare a proiectelor (vezi secțiunea II.3 mai jos). Scopul este de a evalua măsura în care categoriile de cheltuieli sunt justificate prin prisma obiectivelor proiectului și a contribuției acestora la obiectivele POS Mediu. Ca urmare a evaluării proiectului, se va stabili lista finală de cheltuieli eligibile și aceasta se va include în contractul de finanțare a proiectului. (Detalii privind contractul de finanțare sunt incluse în capitolul 4 al acestui ghid).

7) Terenurile aferente investițiilor sunt în proprietatea/posesia autorităților publice

Se face dovada că terenul este în proprietate publică prin hotărâri privind declararea disponibilității terenurilor pentru realizarea proiectului.

II.2.2 Criterii de evaluare a proiectelor

Criteriile de evaluare a proiectelor privesc **relevanța** și **maturitatea** proiectului, după cum urmează:

- **Relevanța proiectului** – reflectată în contribuția la îndeplinirea obiectivelor generale POS Mediu și a celor specifice aferente axei prioritare 2, precum și la conformarea cu prevederile legislației comunitare și naționale privind sectorul de deșeuri.
- **Maturitatea proiectului** – reflectată în calitatea proiectului propus (definirea clară a obiectivelor și activităților proiectului, stadiul elaborării documentației proiectului și al obținerii avizelor/acordurilor/autorizațiilor, planul de achiziții, planul financiar, capacitatea tehnică și financiară a beneficiarului de a implementa proiectul etc.).

Pentru criteriile de relevanță și maturitate se acordă punctaj de la 1 la 10. Pentru calificare, proiectul trebuie să obțină minim 6 puncte.

Dacă o propunere de proiect nu obține punctaj suficient pentru calificare, aceasta presupune una din următoarele două situații: fie contribuția la îndeplinirea obiectivelor POS Mediu este ne semnificativă, fie este insuficient pregătită și necesită o revizuire considerabilă.

Subcriteriile de evaluare sunt prezentate mai jos.

Relevanța proiectului

Proiectul este considerat relevant dacă demonstrează contribuția sa la atingerea obiectivelor POS Mediu – Axa prioritară 2, la implementarea Directivelor relevante ale UE din sectorul de deșeuri și implementarea altor politici de mediu relevante, precum și contribuția sa în vederea conformării cu obligațiile asumate prin Tratatul de Aderare în sectorul de deșeuri.

Proiectul trebuie să se adreseze unui număr cât mai mare de locuitori, din zonele urbane și rurale, pe o arie cât mai extinsă, iar beneficiile acestuia trebuie să rezulte din activități realizabile printr-o alocare financiară echilibrată și realistă. Resursele proiectului trebuie gestionate astfel încât să se obțină beneficii maxime. Beneficiile proiectului trebuie să fie relevante pentru populația beneficiară și mediu.

Totodată, este evaluat potențialul proiectului de a crește interesul și nivelul de conștientizare asupra problemelor privind gestionarea deșeurilor. Diseminarea rezultatelor proiectului, măsura în care proiectul prevede acțiuni de comunicare sau diseminare cu impact de amploare, măsurabil, care să genereze reacții favorabile pe termen lung este un alt aspect evaluat în determinarea relevanței proiectului.

Maturitatea proiectului

Maturitatea proiectului este evaluată prin calitatea propunerii tehnice și a celei financiare, existența unui cadru adecvat pentru implementarea proiectului (managementul proiectului, resurse alocate, logistică, echipamente, roluri și responsabilități clar definite, acoperirea domeniilor de expertiză necesare în proiect), precum și sprijinul acordat proiectului de către autoritățile competente sau alți factori relevanți.

Totodată, maturitatea proiectului este dată de stadiul pregătirii documentației proiectului (studiul de impact asupra mediului, studiul de fezabilitate, autorizații/acorduri/avize, alte studii etc.). Obiectivele și activitățile proiectului, precum și justificarea importanței și necesității acestuia trebuie specificate clar. Proiectul trebuie să fie viabil, soluția propusă de acesta trebuie să aibă

valabilitate îndelungată (activitatea va continua și după finalizarea proiectului). Bugetul proiectului trebuie să fie corelat cu obiectivele și activitățile. Proiectul trebuie să conțină un set de indicatori, care să cuantifice rezultatele așteptate ale proiectului, în corelație cu indicatorii specificați în POS Mediu la Axa prioritară 2.

Riscurile care pot interveni în implementarea proiectului trebuie identificate și trebuie propuse măsuri de prevenire a acestora.

II.2.3 Reguli de eligibilitate a cheltuielilor

Pentru a fi rambursată, o cheltuială trebuie să îndeplinească în mod cumulativ următoarele condiții:

1. să fie conformă cu prevederile contractului de finanțare
2. să fie conformă cu prevederile legislației naționale și comunitare
3. să fie efectiv plătită de beneficiar până la data de 31 decembrie 2015
4. să fie efectiv plătită după 1 ianuarie 2007 (în cazul cheltuielilor efectuate înainte de depunerea cererii de finanțare)
5. se încadrează în lista cheltuielilor eligibile aferente axei prioritare 2 din POS Mediu (Anexa 3 a acestui ghid)

II.3 Instrucțiuni de completare și depunere a cererii de finanțare

Pentru a propune un proiect în vederea finanțării din POS Mediu, Axa prioritară 2 “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”, solicitantul trebuie să completeze o **cerere de finanțare**. Formatul standard al acesteia este prezentat în Anexa 1 la acest ghid și este disponibil, în mod gratuit, în format electronic la adresa:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/newregl0713_en.htm).

Cererea de finanțare trebuie însoțită de anumite anexe care fac parte integrantă din Cererea de finanțare.

Solicitantul va întocmi Cererea de finanțare și anexele în limba engleză (acolo unde este cazul). Cererile de finanțare trebuie transmise în format tipărit; cererile completate de mână sau cu ștersături și modificări nu vor fi acceptate, vor fi propuse pentru revizuire.

Dosarul Cererii de finanțare se numerotează începând de la pagina de cuprins (pagina 0) și se continuă numerotarea inclusiv la anexe, în ordinea precizată în formularul Cererii de finanțare.

Completarea cererii de finanțare în mod clar și coerent va facilita procesul de evaluare. În acest scop, furnizați informațiile într-o manieră concisă, dar completă, prezentați date relevante pentru înțelegerea proiectului, prezentați acțiunile concrete propuse în proiect, indicând clar legătura cu obiectivele și scopul proiectului, cuantificați pe cât posibil rezultatele, beneficiile și costurile proiectului, prezentați un calendar realist de implementare etc.

Formularului Cererii de finanțare, prezentat în Anexa 1 a acestui ghid, îi sunt atașate următoarele documente suport (anexe) :

1. Aviz Natura 2000
2. Analiza cost beneficiu
3. Master Plan

4. Studiu de Fezabilitate
5. Analiza Institutională
6. Evaluarea Impactului asupra Mediului
7. Alte Avize/autorizații/acorduri/certificate atașate

Transmiterea cererii de finanțare în alt format și /sau modificarea formatului standard atrage după sine neacceptarea acesteia, urmând a fi revizuită conform modelului standard!

Anexele care sunt incomplete sau care nu sunt semnate, ștampilate și datate pot fi de asemenea neacceptate, urmând a fi revizuite.

Pentru a se asigura că formularul cererii de finanțare respectă formatul standard și este însoțit de toate anexele cerute, solicitantul este rugat să completeze Anexa 2 - Fișa de control a Cererii de finanțare (pentru solicitant).

II.3.1 Depunerea cererii de finanțare

Cererile de finanțare împreună cu scrisoarea de aprobare și înaintare a cererii de finanțare prin care solicitantul își asumă răspunderea pentru acuratețea informațiilor trebuie transmise prin poștă, în mod recomandat, prin curier privat, sau înmânate direct (o confirmare de primire semnată și datată îi va fi înmânată celui care o predă) la sediul Autorității de Management: strada Justiției, nr. 59-61, București, sector 4.

AM prin Direcția Programare și Evaluare va primi cererile de finanțare transmise de către solicitanți; acestea vor fi repartizate consilierilor din cadrul SEP pentru a fi supuse procesului de evaluare. Pentru eventuale clarificări, solicitanții pot contacta instituția mai sus menționată (prin telefon sau e-mail).

Cererile de finanțare se depun în perioada 2007-2011.

CAPITOLUL III. PROCEDURA DE EVALUARE A PROIECTELOR

Prioritizarea proiectelor aferente Axei prioritare 2 din POS Mediu a fost realizată pe baza angajamentelor de aderare pentru sectorul deșeurilor, a Planului Național pentru Managementul Deșeurilor și Planurilor Regionale pentru Managementul Deșeurilor. Lista orientativă a proiectelor majore pentru această axă prioritară este inclusă în Anexa 2 a POS Mediu, respectiv Anexa 4 a acestui ghid.

Proiectele planificate sunt acceptate pentru finanțare după ce îndeplinesc cerințele de calitate necesare. Întreaga procedură de evaluare a proiectelor se va desfășura la nivelul Autorității de Management.

Proiectele aprobate sunt transmise CE. Decizia privind finanțarea proiectului este luată de CE.

După aprobarea deciziei de finanțare de către CE, pentru implementarea proiectului se va încheia un contract de finanțare între Autoritatea de Management și beneficiarul proiectului.

Procedura de evaluare a proiectelor propuse pentru finanțare în cadrul axei 2 a POS Mediu va cuprinde 4 etape:

1. Verificarea conformității administrative a cererii de finanțare (criterii de admisibilitate).

2. Verificarea eligibilității (criterii de eligibilitate).
3. Evaluarea proiectelor (criterii de relevanță și maturitate).
4. Vizite în teren după caz.

Pentru primele 2 etape corespunzătoare verificării administrative și de eligibilitate, se utilizează un sistem de evaluare de tip DA/NU. În cazul în care documentele transmise sunt incomplete și nu se poate lua o decizie, pot fi cerute solicitanților eventuale completări ale documentelor. Ca rezultat al verificării:

- proiectele care primesc „DA” la toate criteriile vor fi supuse evaluării

Etapa 3 constă în evaluarea proiectelor după două criterii majore - relevanță și maturitate – acestea având pondere egală. Fiecare criteriu este notat de la 0 la 10, pentru calificare fiind necesare minimum 6 puncte pentru fiecare. Rezultatul evaluării se concretizează în :

- proiecte propuse pentru finanțare
- proiecte propuse pentru revizuire în vederea obținerii finanțării

Proiectele propuse pentru revizuire sunt proiecte care obțin peste 6 puncte pentru fiecare criteriu de evaluare, dar necesită clarificări sau revizuire în perioada de timp solicitată de AM.

Solicitarea de revizuire/completare a proiectului nu presupune aprobarea automată a finanțării de către CE.

Vizitele în teren se vor efectua de către toți sau o parte dintre membri grupului de evaluare, în situația în care se consideră necesară o analiză mai detaliată a capacității potențialului beneficiar de implementare a proiectului propus pentru finanțare. Vizita poate include atât o întâlnire cu reprezentanții solicitantului, cât și vizitarea obiectivului de investiție.

Detalii suplimentare sunt prezentate în capitolele următoare.

III.1 Verificarea administrativă a cererilor de finanțare (Criterii de admisibilitate)

La depunere, cererea de finanțare va primi un număr unic de înregistrare la nivelul AM. Solicitantul va fi informat, în scris, asupra acestui număr de înregistrare. Menționarea acestui număr în corespondența purtată ulterior de Solicitant cu AM este obligatorie.

După depunere, cererea se verifică din punct de vedere formal de către un responsabil de proiect desemnat în cadrul AM, SEP.

Cererile de finanțare, inclusiv anexele, trebuie transmise conform regulilor enunțate în secțiunea II.4 a acestui ghid. Verificarea conformității administrative va urmări, în principal, existența și forma Cererii de finanțare precum și a anexelor, valabilitatea documentelor. Se verifică următoarele:

- Respectarea formatului standard al cererii de finanțare și includerea tuturor anexelor obligatorii.
- Modalitatea de completare a cererii de finanțare.
- Modalitatea de transmitere a cererii de finanțare.

SEP poate solicita clarificări atunci când informațiile oferite sunt neclare sau incomplete. Informațiile suplimentare vor fi transmise de solicitant cu respectarea condițiilor și a termenului limită menționate de SEP în solicitarea de clarificare. Nerespectarea acestor condiții poate duce la respingerea cererii de finanțare.

III.2 Verificarea eligibilității cererilor de finanțare

Verificarea eligibilității se realizează de către un responsabil din cadrul SEP, urmărindu-se îndeplinirea condițiilor de eligibilitate. Dacă proiectul nu îndeplinește toate criteriile stabilite, este respins.

Verificarea eligibilității presupune respectarea următoarelor reguli:

- Eligibilitatea cererilor de finanțare este verificată conform criteriilor definite în acest ghid.
- Dacă un document este lipsă sau în formularul cererii de finanțare există secțiuni necompletate, incomplete sau necorespunzătoare, SEP poate contacta solicitantul în vederea furnizării de documente sau informații suplimentare într-un interval de timp rezonabil pentru a permite continuarea evaluării proiectului.

III.3. Evaluarea proiectelor

Evaluarea proiectelor este realizată de un grup de evaluare format la nivelul AM din care fac parte reprezentanți OI, experți externi, experți Jaspers, responsabilul din cadrul SEP, alți membri evaluatori.

Evaluarea proiectelor se va face ținând seama de două criterii majore - relevanță și maturitate – acestea având pondere egală. Fiecare criteriu este notat de la 0 la 10, pentru calificare fiind necesare minimum 6 puncte pentru fiecare.

Evaluarea proiectului va permite aprecierea contribuției proiectului la îndeplinirea obiectivelor POS Mediu, la implementarea legislației relevante cu privire la sectorul deșeurilor. Se va urmări ca propunerea de proiect să fie clară, coerentă, realistă și fezabilă cu privire la operațiunile propuse, termenele de realizare, eficiența investițiilor. Se va evalua coerența între problemele identificate, obiectivele proiectului, activitățile propuse și rezultatele estimate. Toate activitățile propuse în proiect trebuie să fie clar descrise și cuantificate. Se evaluează dacă resursele folosite pentru implementarea proiectului sunt suficiente. Planificarea activităților trebuie să fie realistă. Bugetul proiectului, defalcat pe categorii trebuie să fie transparent și coerent.

Evaluatorii pot solicita clarificări privind cererea de finanțare. Informațiile suplimentare vor fi transmise de solicitant cu respectarea condițiilor și a termenului limită menționat de AM în solicitarea de clarificare. Nerespectarea acestor condiții poate duce la respingerea cererii de finanțare.

Rezultatul evaluării se concretizează în proiecte:

- proiecte propuse pentru finanțare
- proiecte propuse pentru revizuire în vederea obținerii finanțării

Proiectele propuse spre finanțare vor fi transmise la CE împreună cu o scrisoare de înaintare semnată de șeful AM pentru luarea deciziei de finanțare.

Notificarea solicitantului cu privire la rezultatul evaluării se va face în scris de către AM. Aspectele care necesită revizuire, precum și termenul stabilit de AM în acest scop, vor fi comunicate solicitantului în scris.

După aprobarea de către CE, în baza deciziei de finanțare emisă de către aceasta se va încheia un Contract de Finanțare pentru fiecare proiect, semnat de Autoritatea de Management POS Mediu și beneficiar.

Proiectele revizuite care sunt conforme cu toate cerințele tehnice și financiare, cu reglementările comunitare sau naționale etc. vor fi propuse pentru finanțare, iar solicitanții vor fi informați asupra deciziei de finanțare. În această etapă, angajamentele beneficiarului trebuie reconfirmate pentru varianta revizuită a proiectului, după caz.

Evaluarea proiectelor majore este un proces iterativ, complex. AM POS Mediu poate organiza derularea etapelor procedurii de evaluare în paralel.

CAPITOLUL IV. INFORMAȚII PRIVIND FINANȚAREA ȘI IMPLEMENTAREA PROIECTELOR

Pentru fiecare proiect care a primit decizia pentru finanțare de către CE, beneficiarul va încheia cu Autoritatea de Management POS Mediu un contract de finanțare. Prin semnarea acestui contract, beneficiarul acceptă termenii și condițiile în care va primi finanțarea nerambursabilă și se angajează să implementeze pe propria răspundere proiectul pentru care primește finanțare și să atingă obiectivele stabilite.

Beneficiarul poate solicita amendamente la contract pe durata de valabilitate a acestuia, în condițiile prevăzute de contractul de finanțare.

Beneficiarul trebuie să cunoască faptul că, dacă pe perioada de valabilitate a contractului intervin modificări de natura să afecteze obiectivul acestuia sau condițiile de finanțare, proiectul poate fi declarat neeligibil pentru finanțare, finanțarea nerambursabilă se va sista iar sumele acordate până în acel moment se vor recupera în conformitate cu legislația națională și prevederile contractuale!

Beneficiarul trebuie să deschidă un cont distinct pentru a primi prefinanțarea aferentă proiectului. Totodată, acesta trebuie să țină o contabilitate analitică a proiectului, prin efectuarea înregistrărilor contabile separat, cronologic și sistematic care să ofere transparență în implementarea proiectului.

Beneficiarul trebuie să depună periodic rapoarte tehnice și financiare însoțite de cererile de rambursare. Fiecare raport va include estimări privind fluxurile financiare pentru trimestrul următor.

Beneficiarul trebuie să păstreze toate înregistrările/registrele timp de trei ani de la data închiderii oficiale a Programului Operațional Sectorial de Mediu 2007-2013.

Beneficiarul are obligația de a păstra și de a pune la dispoziția organismelor abilitate, după finalizarea perioadei de implementare a proiectului, inventarul asupra activelor dobândite prin Instrumentele Structurale, pe o perioadă de 5 ani de la data închiderii oficiale a Programului Operațional Sectorial de Mediu.

Beneficiarul are obligația să furnizeze orice informații de natură tehnică sau financiară legate de proiect solicitate de către Autoritatea de Management, Organismul Intermediar, Autoritatea de Certificare și Plată, Autoritatea de Audit, Comisia Europeană sau orice alt organism abilitat să verifice sau să realizeze auditul asupra modului de implementare a proiectelor cofinanțate din instrumente structurale. Beneficiarul are obligația de a asigura disponibilitatea și prezența personalului implicat în implementarea proiectului pe întreaga durată a verificărilor.

Beneficiarul trebuie să asigure o pistă de audit care să permită posibilitatea verificării documentelor originale de către reprezentanții Autorității de Management, Organismului Intermediar, Comisiei Europene, Biroului European Anti-Fraudă și de către Curtea Europeană a Auditorilor.

Beneficiarul răspunde de respectarea tuturor prevederilor în vigoare ale legislației în domeniul achizițiilor publice.

Atribuirea contractelor de achiziții necesare implementării proiectului se va realiza în conformitate cu prevederile O.U.G nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări și a contractelor de concesiune de servicii cu modificările și completările ulterioare și se va face cu respectarea următoarelor principii: nediscriminarea, proporționalitatea, tratamentul egal, eficiența utilizării fondurilor publice, recunoașterea publică, asumarea răspunderii, transparență.

În cazul constatării unor nereguli ulterior finalizării implementării proiectului, beneficiarul are obligația să restituie debitul constat, precum și eventualele dobânzi, penalități de întârziere, costurile bancare etc. În cazul nerespectării obligației de restituire a debitului, Autoritatea de Management va sesiza organele competente în vederea declanșării executării. Recuperarea debitului ca urmare a neregulilor constatate, se realizează conform prevederilor OG nr.12/2007 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.79/2003 privind controlul și recuperarea fondurilor comunitare, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente utilizate necorespunzător.

Notă: Departamentul pentru Lupta Antifraudă – DLAF asigură protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene în România. Departamentul are atribuții de control al fondurilor comunitare, fiind coordonatorul național al luptei antifraudă.

DLAF efectuează controale operative la fața locului, din oficiu ori în urma sesizărilor primite de la autoritățile cu competențe în gestionarea asistenței financiare comunitare, de la alte instituții publice, de la persoane fizice sau juridice, mass-media, OLAF, precum și celelalte State Membre.

*Potrivit prevederilor **Legii nr. 78/2000** pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, comiterea de infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene se pedepsește cu închisoare de până la 20 ani și interzicerea unor drepturi.*

Orice sesizare privind nereguli și/sau posibile fraude în acordarea sau utilizarea fondurilor comunitare poate fi adresată Departamentului pentru Lupta Antifraudă: www.antifrauda.gov.ro, antifraud@gov.ro, tel. 021/3181185, Fax: 021/3121005.

De asemenea, beneficiarul are obligația să asigure o promovare adecvată a proiectului, a rezultatelor obținute, etc în conformitate cu prevederile contractuale. Beneficiarul va descrie în cadrul rapoartelor de progres toate activitățile de informare și publicitate desfășurate, aferente proiectului.

Pentru implementarea proiectelor finanțate prin Programul Operațional Sectorial Mediu, beneficiarii vor avea în vedere respectarea prevederilor legale privind în principal:

A. Bugetul proiectului

Baza legală: O.G. nr. 29/ 2007 privind modul de alocare a instrumentelor structurale, a prefinanțării și a co-finanțării alocate de la bugetul de stat, inclusiv din Fondul național de dezvoltare, în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență, publicată în Monitorul Oficial nr. 86 din 2 februarie 2007.

Pentru toate proiectele finanțate prin Axa prioritară 2 – “ Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor istorice contaminate” se asigură finanțarea integrală a cheltuielilor eligibile astfel: max 80% din deficitul de finanțare calculat la nivelul proiectului ceea ce reprezintă grant UE și 20% buget de stat și buget local.

Proiectele generatoare de venituri au ca *baza legală: Regulamentul General nr. 1083/2006 stabilind prevederile generale privind Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, art. 55*

Conform prevederilor art. 55 alin. 1 din Regulamentul General nr. 1083/2006 stabilind prevederile generale privind Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, proiect generator de venituri reprezintă orice operațiune care implică o investiție în infrastructură a cărei utilizare este supusă unor taxe suportate direct de utilizatori, sau orice operațiune care implică vânzarea sau închirierea unui teren sau a unui imobil, sau orice altă furnizare de servicii contra unei plăți.

Cheltuielile eligibile ale proiectelor generatoare de venituri nu trebuie să depășească valoarea curentă a costului investiției minus valoarea curentă a veniturilor nete din această investiție într-o anumită perioadă de timp pentru:

- investiții în infrastructură; sau
- alte proiecte în care se poate estima valoarea veniturilor în avans.

În situațiile în care nu tot costul investiției este eligibil pentru co-finanțare, venitul net va fi alocat pro rata la partea eligibilă și ne-eligibilă a costului investiției.

În verificarea veniturilor generate de proiecte se va ține seama de tipul de proiect și de axa prioritară din care face parte.

Beneficiarii trebuie să facă dovada existenței fondurilor proprii pentru plata cheltuielilor neeligibile, a cheltuielilor conexe, precum și costurile de operare (unde este cazul).

B. TVA – Prevederile privind TVA (aplicabile numai pentru instituții publice și organizații non-profit).

Baza legală: Normele metodologice de aplicare a O.G. nr. 29/2007 privind modul de alocare a instrumentelor structurale, a prefinanțării și a co-finanțării alocate de la bugetul de stat, inclusiv din Fondul național de dezvoltare, în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență (în curs de aprobare).

Potrivit prevederilor Legii nr. 249/2007 pentru aprobarea O.G. nr. 29/2007, plata TVA aferentă livrărilor de bunuri, prestărilor de servicii și execuției de lucrări, finanțate, integral sau parțial, din contribuția financiară a Uniunii Europene și/sau din cofinanțarea aferentă, ai căror beneficiari sunt autorități ale administrației publice centrale și locale, unități subordonate în coordonarea acestora,

organisme neguvernamentale nonprofit, cu personalitate juridică, va fi suportată de la bugetul de stat.

Astfel, în cazul în care beneficiarul este instituție publică, contravaloarea TVA se va suporta de la bugetul de stat pentru cheltuielile eligibile plătite din toate sursele de finanțare ale proiectului, respectiv fonduri publice (FC și de co-finanțare de la bugetul de stat) și contribuția proprie a beneficiarului, numai în cazul în care aceasta este asigurată din bugetul local.

C. Prefinanțarea

Baza legală: O.G. nr. 29/2007 privind modul de alocare a instrumentelor structurale, a prefinanțării și a co-finanțării alocate de la bugetul de stat, inclusiv din Fondul național de dezvoltare, în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență, publicată în Monitorul Oficial nr. 86 din 2 februarie 2007.

Ordinul ministrului economiei și finanțelor nr. 911/2007 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor O.G. nr. 29/2007.

Modul de acordare

Conform O.G. nr. 29/2007 art.1 alin.2 lit.i, prefinanțarea reprezintă sumele transferate din bugetul de stat sau din instrumente structurale către un beneficiar, cu excepția celor din sectorul privat (dacă prin acest transfer nu se intră sub incidența prevederilor legale cu privire la ajutorul de stat) ori unei organizații neguvernamentale - prin plată directă sau prin plată indirectă – pentru lichidarea angajamentelor de plată față de un contractor, în stadiul inițial de implementare a proiectelor, în baza unui contract de finanțare încheiat între beneficiar și Autoritatea de Management în vederea asigurării derulării corespunzătoare a proiectelor.

- Pre-finanțarea se acordă, conform instrucțiunilor Ministerului Economiei și Finanțelor, numai pentru beneficiarii din sectorul public și organizații non-profit.

- Conform Normelor de aplicare a O.G. nr. 29/2007, sumele aferente prefinanțării proiectelor finanțate din POS Mediu vor fi transferate Beneficiarului din bugetul Ministerului Economiei și Finanțelor prin Autoritatea de Certificare și Plată.

- Pre-finanțarea se acordă în procent de max. 15% din valoarea eligibilă a contractului de finanțare încheiat între Autoritatea de Management și beneficiar. Pre-finanțarea cu încadrarea în limita procentului mai sus menționat se poate acorda integral sau în tranșe, în funcție de previziunea fluxului de plăți aprobată de Autoritatea de Management.

Modul de solicitare

Sumele aferente prefinanțării vor fi transferate în baza următoarelor documente:

- *contractul de finanțare* încheiat între Autoritatea de Management și beneficiar;

- *contract de furnizare bunuri/ prestare de servicii/ execuție de lucrări* încheiat între beneficiar și un operator economic;

- *solicitarea scrisă a beneficiarului*, conform contractului de finanțare încheiat între Autoritatea de Management și beneficiar (în formatul standard solicitat de către Autoritatea de Management).

Recuperarea prefinanțării

Suma acordată unui beneficiar sub forma prefinanțării se recuperează procentual din valoarea fiecărei cereri de rambursare întocmite de beneficiari, începând cu prima cerere de rambursare, astfel încât suma aferentă prefinanțării să se recupereze integral înainte de ultima cerere de rambursare.

E. Eligibilitate

Baza legală: Regulamentul General nr. 1083/2006 stabilind prevederile generale privind Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, art. 56

H.G. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale;

Ordin al ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1453/21.09.2007 și al ministrului economiei și finanțelor nr. 1309/21.09.2007 privind aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul POS Mediu

Regulamentul General nr. 1083/2006 prevede la art. 56 condițiile generale pe care trebuie să le îndeplinească cheltuielile efectuate de către beneficiari pentru a fi eligibile pentru finanțare din contribuția din fondurile comunitare.

H.G. nr. 759/2007 stabilește regulile generale de eligibilitate a cheltuielilor la nivel național, așa cum prevede Regulamentul General nr. 1083/2006 la art. 56 alin. 4.

Ordinul Comun al MMDD și MEF nr. 1453/2007 pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile efectuate în cadrul proiectelor finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial de Mediu 2007-2013 stabilește lista cheltuielilor eligibile pe fiecare axă prioritară a POS Mediu.

ANEXE

Anexa 1. Formularul Cererii de finanțare

Anexa 2. Fișa de control a Cererii de finanțare (pentru solicitant)

Anexa 3. Lista cheltuielilor eligibile aferente Axei prioritare 2

Anexa 4. Listă indicativă a proiectelor majore

Anexa 5. Declarația de Eligibilitate și Declarația de Angajament

ANEXA 2 FIȘA DE CONTROL A CERERII DE FINANȚARE (PENTRU SOLICITANT)

Solicitanții trebuie să verifice dacă dosarul cererii de finanțare este complet, pe baza Listei de verificare de mai jos:

Cererea de Finanțare	DA/ NU
Cererea de finanțare depusa pe suport de hârtie, inclusiv anexele și în format electronic pe 1 CD	
Scrisoare de aprobare și înaintare atașată Cererii de Finanțare, semnată de solicitant	
Cererea de finanțare respectă modelul standard	
Anexele la Cererea de finanțare respectă modelul standard (acolo unde acesta a fost prevăzut)	
Anexele atașate Cererii de Finanțare:	
Pentru demonstrarea eligibilității solicitantului	
Hotărâri ale CL și CJ privind constituirea <i>ADI</i> , statut, act constitutiv, certificat de înregistrare la Registrul Asociațiilor și Fundațiilor)*	
Organigramă <i>Unității de Implementare a Proiectului</i> , decizia de înființare, CV-urile membrilor UIP	
Hotărâri ale Consiliilor Locale din care să reiasă mecanismul de cofinanțare aferent bugetelor locale	
Scrisori de intenție de la bănci comerciale, bănci de investiții, privind interesul acestora de a cofinanța proiectul	
Declarație de Angajament a solicitantului	
Declarația de Eligibilitate a solicitantului	
Pentru demonstrarea eligibilității proiectului	
Hotărâri privind disponibilitatea terenurilor pentru realizarea proiectului ,	
Analiza Cost Beneficiu <ul style="list-style-type: none"> - Indicatorii economici rezultați 	
Master Plan <ul style="list-style-type: none"> - Lista de investiții rezultată în urma prioritizării pe o perioadă de 30 de ani - Documente care demonstrează faptul că autoritățile locale sunt de acord cu lista propusă 	
Studiul de fezabilitate <ul style="list-style-type: none"> - Lista de investiții rezultată în urma prioritizării - Hotărâri ale Consiliilor Locale/Județean privind aprobarea Studiului de Fezabilitate și a indicatoriilor tehnico- economici - Planul de achiziții - Alte avize, acorduri și autorizații solicitate conform legislației în vigoare 	
Analiza Instituțională	
Evaluarea Impactului asupra Mediului Dosarul EIM <ul style="list-style-type: none"> - Sumar privind derularea și justificarea procedurii EIM, rezultatul acesteia (în special privind consultarea publicului) - Opis pentru justificarea derulării procedurii de EIM în conformitate cu legislația națională - Documentele care atestă derularea procedurii conform cu legislația națională 	
- Cererea de solicitare a Acordului de Mediu (<i>se anexează o copie a cererii</i>)	

- Anunțul public privind solicitarea Acordului de Mediu în cotidiene locale și afișarea pe propria pagina de internet de către APM/ARPM privind depunerea solicitării de obținere a Acordului de Mediu

(se anexează copii ale anunțului astfel încât să apară denumirea cotidianului și data publicării, precum și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet, cu semnătură și ștampila autorității de mediu, menționându-se și durata afișării)

- Afișarea anunțului public privind solicitarea Acordului de Mediu de către beneficiarii proiectului
(se anexează copia anunțului și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet, la sediul primăriei/consiliului județean; etc., cu semnătura și ștampila autorității publice locale, menționându-se și durata afișării)

- Procesul verbal privind verificarea amplasamentului și lista de control aferentă
(se anexează copia documentelor, semnată și având ștampila autorității de mediu)

- Procesul verbal al ședinței Colectivului de Analiză Tehnică (CAT) pentru etapa de Încadrare
(se anexează copia documentului, semnată și având ștampila autorității de mediu)

- Titularul a fost informat de decizia CAT privind încadrarea proiectului
(se anexează o copie a adresei)

- Anunțul public privind etapa de Încadrare în cotidiene locale și afișarea pe propria pagina de internet de către APM/ARPM privind depunerea solicitării de obținere a Acordului de Mediu
(se anexează copii ale anunțului astfel încât să apară denumirea cotidianului și data publicării, precum și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet, cu semnătură și ștampila autorității de mediu, menționându-se și durata afișării)

- Afișarea anunțului public privind etapa de Încadrare de către beneficiarii proiectului
(se anexează copia anunțului și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet, la sediul primăriei/consiliului județean; etc., cu semnătura și ștampila autorității publice locale, menționându-se și durata afișării)

- Lista de control pentru Definirea domeniului evaluării *(se anexează o copie a documentului)*

- Titularul a fost informat de decizia CAT privind definirea domeniului evaluării
(se anexează o copie a adresei)

- Depunerea la APM/ARPM a Raportului la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului *(realizat de către consultant)* la data de ____ *(se anexează o copie a documentului)*; se anexează copia Rezumatului Fără Caracter Tehnic

- Anunțul public privind dezbateră publică în cotidiene locale și afișarea pe propria pagina de internet de către APM/ARPM privind depunerea solicitării de obținere a Acordului de Mediu
(se anexează copii ale anunțului astfel încât să apară denumirea cotidianului și data publicării, precum și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet, cu semnătură și ștampila autorității de mediu, menționându-se și durata afișării)

- Afișarea anunțului public privind dezbateră publică de către beneficiarii proiectului
(se anexează copia anunțului și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet,

la sediul primăriei/consiliului județean; etc., cu semnătura și ștampila autorității publice locale, menționându-se și durata afișării)

- Minuta dezbaterii publice care a avut loc în data de ____, însoțită de lista participanților cu nume, semnături și calitatea acestora

(se anexează o copie a documentației, datată, cu semnătura și ștampila autorității de mediu)

- Formularul cu observațiile publicului și evaluarea/soluționarea problemelor semnalate

(se anexează o copie a documentației referitoare la soluționările observațiilor primite din partea publicului, având semnătura și ștampila autorității de mediu)

- Procesul verbal privind etapa de analiză a calității Raportului la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului și lista de control aferentă

(se anexează copia documentelor, semnată și având ștampila autorității de mediu)

- Decizia transmisă de APM/ARPM titularului proiectului, însoțită de conținutul deciziei, condițiile și motivele emiterii, descrierea măsurilor de prevenire, reducere și eliminare a posibilelor efectelor adverse asupra mediului - Art. 46 din OM 860/2002

(se anexează o copie a deciziei, având semnătura și ștampila autorității de mediu)

- Anunțul public privind decizia de emiteră a Acordului de Mediu în cotidiene locale și afișarea pe propria pagina de internet de către APM/ARPM privind depunerea solicitării de obținere a Acordului de Mediu

(se anexează copii ale anunțului astfel încât să apară denumirea cotidianului și data publicării, precum și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet, cu semnătură și ștampila autorității de mediu, menționându-se și durata afișării)

- Afișarea anunțului public privind decizia de emiteră a Acordului de Mediu de către beneficiarii proiectului

(se anexează copia anunțului și declarația de confirmare a afișării pe propria pagină de internet, la sediul primăriei/consiliului județean; etc., cu semnătura și ștampila autorității publice locale, menționându-se și durata afișării)

- Emiterea Acordului de Mediu

(se anexează copia documentului).

La dosarul EIM se va anexa și copia avizului NATURA 2000.

ANEXA 3 LISTA CHELTUIELILOR ELIGIBILE AFERENTE AXEI PRIORITARE 2

Categoriile de cheltuieli eligibile general valabile

(1) Cheltuieli aferente pregătirii proiectelor, proiectare și inginerie:

a) cheltuieli pentru elaborarea studiilor de fezabilitate, fezabilitate, proiectelor de execuție;

b) cheltuieli aferente pregătirii studiilor de teren, geotehnice, hidrogeotehnice, geologice, de stabilitate a terenului, topografice, fotogrametrice, a studiilor de impact, a studiilor specifice sau expertizelor de amplasament;

c) cheltuieli pentru pregătirea documentelor oficiale și a altor documente suport care trebuie, în mod obligatoriu, să însoțească cererea de finanțare a proiectului;

d) cheltuieli pentru verificarea tehnică a proiectării.

(2) Cheltuieli aferente taxelor pentru obținerea, respectiv prelungirea valabilității avizelor, acordurilor sau autorizațiilor aferente obiectivului de investiții, în conformitate cu legislația națională;

(3) Cheltuieli aferente pregătirii documentației de licitație, organizării și derulării procedurilor de achiziție publică;

(4) Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiective de investiții:

- a) cheltuieli pentru servicii de consultanță în vederea elaborării studiilor de piață și evaluare;
- b) cheltuieli pentru servicii de consultanță în domeniul managementului operațiunii, pe parcursul perioadei de implementare, aferente activităților de administrare a contractelor de execuție, supervizare a execuției și recepției lucrărilor;
- c) cheltuieli de asistență tehnică din partea proiectantului, dacă nu intră în costurile proiectării;
- d) cheltuieli efectuate pentru asigurarea supravegherii execuției lucrărilor;
- e) cheltuieli pentru servicii de consultanță, studii și/sau analize solicitate de autoritatea de management sau organismul intermediar pe parcursul perioadei de implementare a proiectului;

(5) Cheltuielile pentru darea în exploatare, respectiv cele pentru pregătirea personalului și probele tehnologice;

(6) Cheltuielile diverse și neprevăzute se consideră eligibile dacă sunt detaliate prin documente justificative, corespunzător, în limita a maxim 10% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile realizate pentru una sau mai multe din următoarele categorii de cheltuieli: amenajare teren, amenajare pentru protecția mediului, asigurarea utilităților necesare obiectivului, pregătirea proiectelor, proiectare și inginerie, consultanță și asistență tehnică, investiția de bază.

În limita procentului stabilit se acoperă, după caz:

- a) cheltuieli rezultate în urma modificărilor de soluții tehnice;
- b) cheltuieli rezultate în urma costurilor suplimentare de lucrări, utilaje sau dotări necesare pe parcursul implementării proiectului;
- c) cheltuieli de conservare, în cazul întreruperii execuției din cauze independente de autoritatea contractantă.

(7) Cheltuieli pentru informare și publicitate:

- a) cheltuieli pentru informarea și publicitatea aferente proiectului;
- b) cheltuieli pentru campaniile de conștientizare a publicului.

(8) Cheltuieli aferente activităților de audit, cu respectarea prevederilor contractului de finanțare;

(9) Cheltuieli pentru procurarea de bunuri necesare funcționării unităților de implementare a proiectului de la nivelul beneficiarului în limita echivalentului în lei a maxim 10.000 Euro, în funcție de complexitatea proiectului, cu respectarea prevederilor art. 2 și în conformitate cu prevederile contractului de finanțare;

(10) Cheltuielile cu leasingul financiar sunt eligibile dacă sunt îndeplinite prevederile art. 2 și ale art. 11 din H.G. nr. 759/2007.

(11) Cheltuielile generale de administrație eligibile aferente desfășurării activității personalului implicat în managementul proiectului de la nivelul beneficiarului, pentru axele prioritare 1 – 5, sunt următoarele:

- a) cheltuieli pentru apă și canalizare;
- b) cheltuieli cu servicii de salubritate;
- c) cheltuieli cu energie electrică;
- d) cheltuieli cu energie termică și/sau gaze naturale;
- e) cheltuieli pentru telefoane, fax, internet și poștă;
- f) cheltuieli cu închiriere spații;
- g) cheltuieli pentru întreținere spații.

(12) (1) Cheltuielile generale de administrație prevăzute la pct. 11 sunt eligibile după cum urmează:

- a) în limita a maxim 0,2% din valoarea totală eligibilă a proiectului pentru proiectele cu o valoare totală eligibilă mai mare decât echivalentul în lei a 25 milioane Euro;
- b) în limita a maxim 1% din valoarea totală eligibilă a proiectului pentru proiectele cu o valoare totală eligibilă cuprinsă între echivalentul în lei a 5 - 25 milioane Euro;
- c) în limita a maxim 5% din valoarea totală eligibilă a proiectului pentru proiectele cu o valoare totală eligibilă mai mică decât echivalentul în lei a 5 milioane de Euro;
- d) în limita a maxim 10% din valoarea totală eligibilă a proiectului pentru proiectele cu o valoare totală eligibilă mai mică decât echivalentul în lei a 1 milion de Euro.

(2) Metoda de calcul folosită pentru calculul pro-ratei pentru decontarea cheltuielilor generale de administrație se va stabili de către Autoritatea de Management și se va atașa în anexă la contractul de finanțare.

Categoriile de cheltuieli eligibile specifice axei prioritare 2 – Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric

(1) Cheltuieli pentru amenajarea terenului

- a) cheltuieli pentru amenajarea terenului și lucrări de pregătire a amplasamentului - defrișări, demolări, evacuări materiale rezultate, devieri rețele de utilități din amplasament, drenaje, epuizante (cele care nu sunt aferente lucrărilor pentru investiția de bază), devieri de cursuri de apă etc.
- b) cheltuieli pentru lucrări și acțiuni de protecție a mediului, inclusiv lucrări și acțiuni având ca scop refacerea cadrului natural după finalizarea lucrărilor.

(2) Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiție, precum: alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu gaze naturale, agent termic, energie electrică, căi de acces, după caz.

(3) Pentru proiectele privind deșeurile municipale, cheltuielile pentru investiția de bază cuprind cheltuielile aferente construcțiilor, instalațiilor, echipamentelor și facilităților necesare funcționării obiectivului:

- a) cheltuieli pentru construcția, extinderea, reabilitarea sau modernizarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale, cum sunt facilități de sortare, transport, reciclare, colectare, compostare, stații de transfer, tratare și eliminare deșeuri, după caz;
- b) cheltuieli pentru construcția de depozite noi sau extinderea, reabilitarea sau modernizarea de depozite existente, inclusiv sisteme de colectare a levigatului, măsuri de hidroizolație și sisteme de extracție a biogazului, construirea clădirilor conexe dimensionate în conformitate cu normele în vigoare etc;
- c) cheltuieli pentru reabilitarea, închiderea depozitelor de deșeuri vechi și încadrarea în mediul natural a depozitelor vechi de deșeuri, inclusiv a sistemelor de colectare și tratare a levigatului, a sistemelor de extracție a biogazului etc;
- d) cheltuieli pentru achiziția și/sau instalarea echipamentelor și facilităților pentru asigurarea unui sistem de management integrat al deșeurilor (sortare, transport, reciclare, colectare, compostare, stații de transfer, tratare și eliminare deșeuri);

e) cheltuieli pentru achiziția și /sau instalarea echipamentelor și facilităților pentru dotarea și funcționarea depozitelor de deșeurii municipale;

f) cheltuieli pentru achiziția și instalarea echipamentelor de monitorizare și de laborator.

(4) Cheltuieli pentru achiziția și/sau instalarea echipamentelor pentru facilitățile de management a deșeurilor municipale periculoase (deșeurii medicale, deșeurii electrice și electronice etc.) și altor tipuri specifice de deșeurii municipale (deșeurii rezultate în urma construcțiilor și demolărilor etc.), inclusiv unități tehnologice adecvate, cu condiția ca acestea să facă parte din sistemul de management integrat al deșeurilor.

(5) Cheltuieli pentru organizarea de șantier:

a) cheltuieli pentru lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier care cuprind cheltuielile legate de lucrări de nivelări ale terenurilor naturale, dezafectări locale de căi de comunicație sau construcții, branșarea la utilități, realizarea căilor de acces temporare, construcții sau amenajări la construcții existente etc;

b) cheltuieli conexe organizării de șantier, precum: obținerea autorizației de execuție a lucrărilor de organizare de șantier, taxe de amplasament, închirieri semne de circulație, întreruperea temporară a rețelelor de transport sau distribuție de apă, canalizare, agent termic, energie electrică, gaze naturale, a circulației rutiere, căi ferate, navale sau aeriene, contractele de asistență cu poliția rutieră, contracte temporare cu furnizorii de utilități, cu unități de salubritate etc.

(6) Cheltuieli pentru cote legale

a) cota aferentă inspecției pentru controlul calității lucrărilor de construcții, cota pentru controlul statului în amenajarea teritoriului, urbanism și pentru autorizarea lucrărilor de construcții;

b) cota aferentă Casei Sociale a Constructorilor.

(7) Cheltuieli de asistență tehnică pentru îmbunătățirea capacității instituționale a beneficiarilor.

(8) Cheltuieli cu salariile pentru personalul beneficiarului implicat în managementul operațiunii sunt eligibile în procent de maxim 0,5.% din valoarea investiției de bază, pe baza documentelor justificative, pentru operațiunile derulate prin POS "Mediu" 2007-2013, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

ANEXA 4 LISTA PROIECTE MAJORE POS MEDIU – AXA PRIORITARĂ 2

<i>Nr.</i>	<i>Localizarea Proiectului</i>	<i>Titlul</i>
1	Giurgiu	Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județul Giurgiu
2	Maramureș	Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județul Maramures
3	Bistrița-Năsăud	Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județul Bistrita Nasaud
4	Vrancea	Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județul Vrancea
5	Harghita și Covasna	Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județele Harghita și Covasna
6	Alba	Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județul Alba
7	Botoșani	Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județul Botosani
8	Călărași	Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județul Calarasi
9	Cluj	Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județul Cluj
10	Olt *	Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județul Olt
11	Sălaj	Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județul Salaj
12	Suceava	Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județul Suceava
13	Vaslui	Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județul Vaslui
14	Caras Severin	Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județul Caras Severin
15	Jiu Valley Hunedoara county	Sistem integrat de management al deșeurilor solide în Valea Jiului, județul Hunedoara

ANEXA 5 - . DECLARAȚIE DE ELIGIBILITATE²

Subsemnatul <nume, prenume> în calitate de <funcție / reprezentant legal / împuternicit> al <denumire solicitant>, cunoscând că falsul în declarații este pedepsit de legea penală, cu prilejul depunerii Cererii de Finanțare pentru proiectul <denumire proiect>, în cadrul Programului Operațional Sectorial de Mediu 2007-2013, declar pe propria răspundere că:

1. proiectul pentru care se solicită finanțare nu beneficiază de finanțare din fonduri publice pentru același tip de activități. În situația în care o astfel de finanțare va fi disponibilă după transmiterea cererii de finanțare sau în timpul implementării proiectului, <denumire solicitant> va informa de urgență Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial de Mediu și Organismul Intermediar din regiunea <denumire regiune>
2. <denumire solicitant> nu se află în nici una din situațiile de mai jos:
 - este în stare de insolvență, conform prevederilor legii nr.273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
 - este declarat într-o situație gravă de încălcare a prevederilor legislației privind achizițiile publice și/sau a obligațiilor asumate printr-un contract/acord de finanțare din fonduri publice;
 - nu și-a îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetele componente ale bugetului general consolidat, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
 - nu am suferit condamnări definitive din cauza unei conduite profesionale îndreptate împotriva legii, decizie formulată de o autoritate de judecată ce are forță de res judicata (ex. împotriva căreia nu se poate face recurs);
 - nu am fost subiectul unei judecări de tip res judicata pentru fraudă, corupție, implicarea în organizații criminale sau în alte activități ilegale, în detrimentul intereselor financiare ale Comunității Europene;
3. infrastructura și terenul pe care se face investiția îndeplinesc cumulativ următoarele condiții la data depunerii cererii de finanțare:
 - sunt libere de orice sarcini
 - nu fac obiectul unor litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești cu privire la situația juridică
 - nu fac obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun
4. proiectul pentru care se solicită finanțare respectă și va continua să respecte prevederile naționale și comunitare în următoarele domenii: promovarea egalității de șanse și politica nediscriminatorie; dezvoltarea durabilă, tehnologia informației; achizițiile publice; ajutorul de stat precum și orice alte prevederi legale aplicabile instrumentelor structurale;
5. proiectul respectă și va continua să respecte prevederile legislației naționale referitoare la eligibilitatea cheltuielilor.

Declar că sunt pe deplin autorizat să semnez această declarație în numele <denumire solicitant>.

Declar, de asemenea, că afirmațiile din această declarație sunt adevărate și că informațiile incluse în aceasta sunt corecte.

Ștampila:

Semnătura:

Data:

² Se va completa de către reprezentantul legal al solicitantului sau de împuternicit

DECLARAȚIE DE ANGAJAMENT³

Subsemnatul <nume, prenume> în calitate de <funcție / reprezentant legal / împuternicit> al <denumire solicitant>, solicitant de finanțare pentru realizarea proiectului <denumire proiect>, pentru care am depus prezenta Cerere de Finanțare, cunoscând că falsul în declarații este pedepsit de legea penală, declar următoarele:

1. <denumire solicitant> va finanța valoarea aferentă cofinanțării și a costurilor neeligibile aferente proiectului, în valoare deRON, reprezentând % din valoarea totală a proiectului;
2. <denumire solicitant> va menține proprietatea infrastructurii construite/ modernizate/ reabilitate și natura activității pentru care s-a acordat finanțare, pe o perioadă de cel puțin 5 ani după finalizare / dare în exploatare și va asigura exploatarea și întreținerea în această perioadă;
3. sunt conștient că <denumire solicitant> este singurul responsabil din punct de vedere legal și financiar față de Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial de Mediu pentru implementarea proiectului;

Declar că sunt pe deplin autorizat să semnez această declarație în numele <denumire solicitant>.

Declar, de asemenea, că afirmațiile din această declarație sunt adevărate și că informațiile incluse în aceasta sunt corecte.

Ștampila:

Semnătura:

Data:

³ Se va completa de către reprezentantul legal al solicitantului sau de împuternicit